

ARGUMENTUM

news opinion analysis

**Ambasadori i Azerbajxhanit
z. Anar Huseynov: Vizita e
Presidentit Aliyev në Shqipëri
hapi një faqe të re në
marrëdhëniet tona dypaleshe**

- Historike/ Tirana dhe Prishtina mbledhje të përbashkët të dy Kuvendeve për 110-vjetorin e Pavarësisë!
- 3 Nëntori berlinez çmontoi Ballkanin e Hapur
- 10 Megakërcënime gjeopolitike!

Të dashur lexues dhe ndjekës të Argumentum.al,

Argumentum.al tashmë nga muaji prill 2022 vjen në versionin e një reviste të përmuajshme politike-diplomatike të cilën mund ta shfletoni online.

Ky botim mujor ofron një kombinim të qartë të lajmeve në vend, rajon dhe botë, si dhe opinioneve dhe analizave për ngjarjet e zhvilluara përgjatë një muaji. Duke falënderuar secilin prej jush për vëmendjen dhe besimin ndaj medias tonë, ju premtojmë që do të vijojmë të sjellim për ju analizat objektive mbi zhvillimet kryesore në Vend, Rajon, Europë dhe në Botë.

Argumentum.al përpiqet të jetë burim autoritar i gazetarisë me analiza dhe komente mbi marrëdhëniet ndërkombëtare,

politikën botërore dhe një gamë të gjerë çështjesh me rëndësi globale duke sjelle materiale ekskluzive. Kjo falë edhe kontributit të disa prej emrave të njohur të politikës dhe publicistikës shqiptare dhe bashkëpunorëve të tjerë vendas dhe të huaj. Në të njëjtën kohë Argumentum.al është e hapur për komente e mendime të lexueseve të saj.

Lexoni falas mbi çështjet e brendshme dhe ndërkombëtare në revisten Argumentum.al në shqip dhe anglisht!

“Argumentum”, një proces intelektual ...

Marjana DODA
Kryeredaktore

Përmbajtja

03 INTERVISTA

- Ambasadori i Azerbajxhanit z. Anar Huseynov: Vizita e Presidentit Aliyev në Shqipëri hapi një faqe të re në marrëdhëniet tona dypaleshe

08 EDITORIAL

- 10 Megakërcënime gjeopolitike!

10 JO VETËM LAJMI

- Historike/ Tirana dhe Prishtina mbledhje të përbashkët të dy Kuvendeve për 110-vjetorin e Pavarësisë!

14 OP/ED

- 3 Nëntori berlinez çmontoi Ballkanin e Hapur

17 FOKUS

Bashkëpunimi dhe Marrëdhëniet midis Kinës e Ballkanit Perëndimor sfidat dhe mundësitë shpalosen në një forum rajonal të AIGS në Tiranë

ENGLISH EDITION

22 INTERVIEW

- Azerbaijan's Ambassador Anar Huseynov: President Aliyev's visit to Albania opened a new page in our relations through the specific accords reached

27 REALPOLITIK

- Berlin dismantled "Open Balkans"! Trump "went for wool and returned shorn"! Njet towarish Putin! World saviours!

26 IN FOKUS

- Berlin Process revived with WB countries signing 3 agreements; next Summit to be held in Tirana

30 TOP NEWS

- Albania and Kosovo mark 110th anniversary of the proclamation of Independence in style in Tirana

31 BALKAN OVERVIEW

- PM Rama assesses as the best ever the relations between Albania and North Macedonia

EKSKLUZIVE

Intervistë Ekskluzive
për Argumentum.al me
Ambasadorin e Republikës
së Azerbajxhanit në Shqipëri
SH.T.Z. Anar HUSEYNOV

Ambasadori i Azerbajxhanit z. Anar Huseynov: Vizita e Presidentit Aliyev në Shqipëri hapi një faqe të re në marrëdhëniet tona dypalëshe

“Baku dëshiron të diskutojë mundësinë e investimit në infrastrukturën e gazit të Shqipërisë dhe fillimisht të fillojë me një zonë të veçante. Nëse investimi është i suksesshëm, shtrirja e tij mund të rritet.”

Ambasadori i Republikës së Azerbajxhanit në Shqipëri
SH.T.Z. Anar HUSEYNOV

INTERVISTOI: MARJANA DODA

Vizita e Presidentit Ilham Aliyev në Shqipëri është vërtet e para në historinë e marrëdhënieve dypalëshe mes dy vendeve, por u bë jashtëzakonshme pasi nuk ishte thjesht protokollare, reciproke, por hapi një faqe të re në marrëdhëniet dypalëshe nëpërmjet marrëveshjet specifike të arritura. Madje vendimi i marrë nga (Milli Meclis) Parlamenti i Azerbajxhanit për të hapur një ambasadë në Shqipëri tre ditë pas vizitës së Presidentit Aliyev,

është një tjetër dëshmi e synimeve serioze të Bakut për zhvillimin e një bashkëpunimi afatgjatë dhe me përfitim reciprok me Shqipërinë”, kështu thotë Ambasadori i Republikës së Azerbajxhanit në Shqipëri SH.T.Z. Anar HUSEYNOV në një intervistë ekskluzive për Argumentum.al

Delegacioni i nivelit të lartë të Azerbajxhanit zhvilloi një vizitë në Tiranë më 15 nëntor të këtij viti.

Ambasadori tha se çështja e investimeve të ndërsjella është me interes të madh për të dyja

palët. “Ne jemi pro investimeve në Shqipëri dhe kryesisht në fushën e infrastrukturës energjetike. Duke marrë parasysh rritjen e shpejtë të numrit të turistëve që vijnë në vendin tuaj në vitet e fundit, mendoj se investimet në infrastrukturën turistike mund të diskutohen edhe në kuadër të formatit përkatës të ndërveprimeve të ardhshme”, tha Huseynov.

Sipas tij, Baku dëshiron të diskutojë mundësinë e investimit në infrastrukturën e gazit të Shqipërisë dhe fillimisht të fillojë

Pamje nga vizita e Presidentit të Azerbajxhanit në Shqipëri më 15 Nëntor 2022

me një zonë të veçantë dhe nëse investimi është i suksesshëm, shtrirja e tij mund të rritet.

Më tej ai tha se Azerbajxhani ka qenë gjithmonë dhe do të mbetet një nga partnerët kyç dhe të besueshëm të BE-së që kontribuon në sigurinë energjetike të Evropës.

Në një koment për marrëdhëniet mes Azerbajxhanit dhe Armenisë, ambasadori tha se gjatë këtyre dy viteve, Armenia, pavarësisht marrëveshjeve të arritura, vazhdon të përpiqet në çdo mënyrë të mundshme t'i rezistojë zbatimit të plotë të angazhimeve të saj. "Ka vetëm një arsye për këtë qasje – mbajtja e pretendimeve territoriale ndaj Azerbajxhanit. Me fjalë të tjera, Jerevani përpiqet, më vete ose me urdhër të patronëve të tij, të ruajë status quo-në në rajon me shpresën për të fituar kohën. Ajo bën të njëjtin gabim si më parë për gati 30 vjet."

Sipas tij, Azerbajxhani në mandatin e tij ka ndjekur politikën e normalizimit të marrëdhënieve me Armeninë në bazë të parimeve të së drejtës ndërkombëtare duke përfshirë respektimin e integritetit territorial dhe paprekshmërinë e kufijve të njohur ndërkombëtarisht të të dyja vendeve.

I pyetur për qëndrimin e Shqipërisë ndaj integritetit territorial të Azerbajxhanit, ambasadori Huseynov tha se Tirana ka qenë gjithmonë mbështetëse për integritetin tonë territorial dhe jo vetëm në takimet me dyer të mbyllura, siç bëjnë shumë, por edhe në publik dhe brenda organizatave ndërkombëtare. "Ne e vlerësojmë shumë këtë pozicion të Shqipërisë, i cili kontribuon ndjeshëm në zhvillimin e marrëdhënieve tona dypalëshe", tha ambasadori i Republikës së Azerbajxhanit në Shqipëri SH.T. Z. Anar HUSEYNOV në intervistën e mëposhtme:

Marjana Doda: I nderuar Ambasador, se pari ju falënderoj për mundësinë për të zhvilluar këtë intervistë ekskluzive pas vizitës zyrtare të delegacionit të nivelit të lartë nga Azerbajxhani në Tiranë më 15 Nëntor.

-Vizita e Presidentit Ilham Aliyev është cilësuar si një vizitë historike, duke qenë hera e parë që Tiranën e viziton një President nga Azerbajxhani. Një vizitë që shënon një pikë të rëndësishme të marrëdhënies dypalëshe Shqipëri-Azerbajxhan. Mund të na përmendi konkretisht disa nga pikat më të rëndësishme të kësaj vizite në Shqipëri?

SH.T.Z Anar Huseynov: Fillimisht, dëshiroj t'ju falënderoj për këtë mundësi që të ndaj mendimet e mia mbi rezultatin e vizitës shtetërore të Presidentit Aliyev në Shqipëri si dhe zhvillimet e fundit në rajonin tonë. Kjo vizitë është vërtet e para në historinë e marrëdhënieve tona dypalëshe,

por u bë e jashtëzakonshme pasi nuk ishte thjesht protokollare, reciproke, por hapi një faqe të re në marrëdhëniet tona përmes marrëveshjeve specifike të arritura. Midis tyre, fillimisht do të shënoja vendimin e marrë nga Milli Meclis (Parlamenti) i Azerbajxhanit për të hapur një ambasadë në Shqipëri tashmë në ditën e tretë pas vizitës. Ky vendim është një tjetër dëshmi e synimeve serioze të Bakut për zhvillimin e një bashkëpunimi afatgjatë dhe me përfitim reciprok me Shqipërinë.

Në përgjithësi, marrëveshjet e arritura mund të ndahen në ato afatshkurtra dhe afatmesme për sa i përket periudhës së zbatimit të tyre. Pra, tashmë vitin e ardhshëm, në vitin e 30-vjetorit të vendosjes së marrëdhënieve diplomatike mes vendeve tona, planifikojmë të zhvillojmë një sërë takimesh për të diskutuar mundësitë e avancimit të bashkëpunimit në sferën politike, ekonomike dhe humanitare. Një theks i madh i kushtohet edhe ndërveprimit kulturor, në veçanti, në vitin 2023 pritet të mbahet në Tiranë Java e kulturës Azerbajxhaniane. Të dyja palët synojnë gjithashtu të forcojnë kuadrin tonë ligjor të bashkëpunimit. Për sa i përket perspektivës afatmesme, do të vazhdojmë me bisedime të drejtpërdrejta për mundësitë e ndërsjella të investimeve në fushat me interes të përbashkët.

-Marrëdhëniet midis Shqipërisë dhe Azerbajxhanit si politikisht dhe ekonomikisht duket se po marrin një hov të ri. Përveç fushës së energjisë dhe gazit, a do të kemi investime dhe bashkëpunime mes

kompanive të Azerbajxhanit dhe të Shqipërisë edhe në fusha të tjera të ekonomisë si në sektorin e turizmit dhe jo vetëm?

– Siç e theksova më lart, çështja e investimeve të ndërsjella është me interes të madh për të dyja palët. Jemi pro investimeve në Shqipëri dhe kryesisht në fushën e infrastrukturës energjetike. Duke pasur parasysh rritjen e shpejtë të numrit të turistëve që vijnë në vendin tuaj vitet e fundit, mendoj se investimet në infrastrukturën turistike mund të diskutohen edhe në kuadrin e formatit përkatës të ndërveprimeve të ardhshme. Besoj se krahas atraktivitetit komercial të kësaj zone, shkëmbimi i flukseve turistike mund të kontribuojë jashtëzakonisht shumë në kontaktet mes njerëzve mes vendeve tona.

- Gazsjellësi Trans Adriatik (TAP) është një nga investimet e huaja më të rëndësishme në Shqipëri, mbi të gjitha për rëndësinë strategjike që i jep vendit, megjithatë ne nuk kemi Infrastrukture për gazifikimin e vendit. A mundet Shqipëria që nga një vend tranzit në kuadër të TAP-it, të kthehet edhe në një vend përfitues i gazit natyror Azerbajxhanas?

– Unë besoj se Shqipëria mund të bëhet një përfituese e gazit natyror të Azerbajxhanit, por siç e keni vënë re vetë, mungesa e infrastrukturës së përshtatshme e ndërlikon çështjen.

Prandaj, Baku dëshiron të diskutojë mundësinë e investimit në infrastrukturën e gazit të Shqipërisë dhe fillimisht të fillojë me një zonë të veçante. Nëse investimi është i suksesshëm,

shtrirja e tij mund të rritet.

-Z. Ambasador, në vazhden e luftës Rusi-Ukrainë dhe përballë kërcënimit të krizes energjitike, ka ripërtërirë interesin për Kaukazin si burime potenciale të energjisë duke u bërë kështu një alternativë e rëndësishme ndaj Rosisë për naftë dhe gaz. Por a rrezikohen marrëdhëniet ndërmjet Rosisë dhe Azerbajxhanit në sajë të këtij zhvillimi?

– Nëse e keni fjalën për Azerbajxhanin duke iu referuar Kaukazit, atëherë do të thoja që vëllimet tona të eksporteve të naftës dhe gazit nuk janë të krahueshme me ato të Rosisë dhe ne nuk kemi qenë kurrë konkurrentë në tregjet evropiane. Edhe pse në dekadat e fundit shumica e iniciativave tona rajonale dhe ndërrajonale në fushën e energjisë janë përballur me rezistencë të caktuar, por së bashku me partnerët ndërkombëtarë kemi arritur t'i zbatojmë.

-Një Memorandum Mirëkuptimi për Partneritetin Strategjik në fushën e energjisë midis Republikës së Azerbajxhanit dhe Bashkimit Evropian është nënshkruar midis Azerbajxhanit dhe BE-së në Korrik të këtij viti. Cfarë përmban konkretisht ky memorandum?

Më 18 korrik 2022, Presidenti Aliyev dhe Znj. Ursula von der Leyen, Presidente e Komisionit të BE-së, nënshkruan një Memorandum të ri Mirëkuptimi për një Partneritet Strategjik në fushën e Energjisë. Ky Memorandum u bë një moment historik i ri në marrëdhëniet tona me BE-në dhe përfshin një angazhim për të dyfishuar kapacitetin e

Korridorit Jugor të Gazit për të ofruar të paktën 20 miliardë metra kub në tregjet evropiane çdo vit deri në vitin 2027. Kjo do të kontribuojë në objektivat e diversifikimit të BE-së. Azerbajxhani tashmë po rrit dërgesat e gazit natyror në BE, nga 8.1 bcm në 2021 në 12 bcm që pritet në 2022. BE dhe Azerbajxhani ndajnë gjithashtu ambicien për të përshpejtuar zhvillimin dhe vendosjen e kapaciteteve të prodhimit dhe transmetimit të energjisë së rinovueshme për të korrur plotësisht sinergjitë midis tranzicionit të energjisë së pastër të BE-së dhe potencialit të fuqishëm të pashfrytëzuar të energjisë së rinovueshme të Azerbajxhanit, veçanërisht në sektorin e energjisë në det të hapur.

Të dy palët pranojnë gjithashtu rëndësinë e zotimit Global për Metanin dhe pranojnë se bërja e zinxhirit të furnizimit me gaz natyror sa më efikas, miqësor ndaj mjedisit dhe klimës është një përgjegjësi kolektive.

Memorandumi i Mirëkuptimit mbështet krijimin e skemave për grumbullimin e gazit natyror që përndryshe do të ajroset, do të ndizej ose do të lëshohej në atmosferë. Pas nënshkrimit të Memorandumit të Mirëkuptimit, palët ranë dakord që të zhvillojnë dialogun energjetik BE-Azerbajxhan në nivel ministror për të diskutuar zbatimin praktik të këtij Memorandumi. Azerbajxhani ka qenë gjithmonë dhe do të mbetet një nga partnerët kyç dhe të besueshëm të BE-së që kontribuon në sigurinë energjetike të Evropës.

-Gazi natyror i Azerbajxhanit po i kontribuon sigurisë energ-

jitike të Europës. A është kjo një mundësi që Brukseli dhe Uashingtoni t'i japin përparësi dhe të lartësojnë marrëdhëniet me Bakun?

-Mendoj se është më mirë t'ia parashtroni këtë pyetje Brukselit dhe Uashingtonit. Baku është e gatshme të forcojë marrëdhëniet e saj me partnerët e saj perëndimorë bazuar në partneritet të barabartë, interes të ndërsjellë dhe respekt për parimet e së drejtës ndërkombëtare.

-Zoti Ambasador kanë kaluar dy vite nga nënshkrimi i deklaratës trepalëshe nga liderët e Armenisë, Azerbajxhanit dhe Rusisë më 9-10 nëntor 2020, por pavarësisht kësaj marrëveshjeje, armpushimi ndërmjet dy vendeve ka qenë i brishtë dhe është shkelur disa herë, sikundër ndodhi dhe në shtator të këtij viti. Kush nuk po i përmbahet marrëveshjes dhe pse?

- Pas deklaratës trepalëshe të 10 nëntorit, të gjitha përpjekjet

e bëra në formate të ndryshme kishin për qëllim kryesisht përmbushjen e paragrafëve të deklaratës së nëntorit 2020, të cilat i shërbejnë qëllimit të normalizimit të marrëdhënieve midis Azerbajxhanit dhe Armenisë. Për fat të keq, Jerevani, në kundërshtim me paragrafin 4 të deklaratës së lartpërmendur, ende mban dhe financon trupat armene në territorin tonë të njohur ndërkombëtarisht, ku janë vendosur përkohësisht "forcat paqeruajtëse të Federatës Ruse". Zbatimi i paragrafit 9, i cili thotë "Republika e Armenisë garanton sigurinë e lidhjeve të transportit midis rajoneve perëndimore të Republikës së Azerbajxhanit dhe Republikës Autonome të Nakhchivanit të Azerbajxhanit, me qëllim që të organizohet lëvizja e papenguar e personave, automjeteve dhe ngarkesave në të dy drejtimet. "po ashtu është vonuar artificialisht, do të thosha për arsye të ndryshme absurde. Paragrafi 7 i referohet personave të zhvendosur brenda vendit dhe refugjatëve që do të zhvendosen në vendet e tyre të origjinës, zbatimi i këtij paragrafi gjithashtu nuk është i mundur jo vetëm për shkak të shkatërrimit të plotë të territoreve të çliruara, por edhe për shkak të kontaminimit të rëndë të saj nga minat nga Armenia.

Gjatë këtyre dy viteve, Armenia, pavarësisht marrëveshjeve të arritura, vazhdon të përpiqet në çdo mënyrë të mundshme t'i rezistojë zbatimit të plotë të angazhimeve të saj. Ekziston vetëm një arsye e kësaj qasjeje – mbajtja e pretendimeve territoriale ndaj Azerbajxhanit. Me fjalë të tjera, Jerevani përpiqet, më vete ose

Mendoj se është më mirë t'ia parashtroni këtë pyetje Brukselit dhe Uashingtonit. Baku është e gatshme të forcojë marrëdhëniet e saj me partnerët e saj perëndimorë bazuar në partneritet të barabartë, interes të ndërsjellë dhe respekt për parimet e së drejtës ndërkombëtare.

me urdhër të patronëve të tij, të ruajë status quo-në në rajon me shpresën për të fituar kohën. Ajo bën të njëjtin gabim si më parë për gati 30 vjet.

Azerbajxhani në mandatin e tij ka ndjekur politikën e normalizimit të marrëdhënieve me Armeninë bazuar në parimet e së drejtës ndërkombëtare duke përfshirë respektimin e integritetit territorial dhe paprekshmërinë e kufijve të njohur ndërkombëtarisht të të dy vendeve. Pavarësisht agjendës paqësore të Azerbajxhanit të ndërtuar mbi zbatimin e deklaratës përkatëse trepalëshe, të drejtës ndërkombëtare dhe rivendosjes së marrëdhënieve të fqinjësisë së mirë, Armenia dhe diaspora armene jo vetëm që mashtron qarqet politike dhe shoqëritë e vendeve të ndryshme në realitet në vend, por gjithashtu përpiqet të prishë marrëdhëniet tona dypalëshe me ato vende duke nxitur urrejtje dhe armiqësi ndaj Azerbajxhanit.

-Si e shikoni qasjen ndërkombëtare përballë këtij konflikti? A mendoni se është koha që SHBA dhe BE të angazhohen më shumë në konfliktin Armeni-Azerbajxhan duke shkuar kështu drejt një ndërmjetësimi ndërkombëtar për zgjidhjen e tij?

- Ndërsa më 10 nëntor 2020 ndërmjetësimi për zbatimin e deklaratës përkatëse trepalëshe dhe normalizimin e marrëdhënieve Azerbajxhano-Armene është përmbushur kryesisht nga Rusia, por që nga fundi i vitit 2021 BE (në nivelin e Presidentit të Këshillit Evropian) dhe nga mesi i këtij viti, në procesin e ndërmjetësimi janë përfshirë edhe SHBA (në nivelin e Sek-

Tirana ka qenë gjithmonë mbështetëse për integritetin tonë territorial dhe jo vetëm në takimet me dyer të mbyllura, siç bëjnë shumë, por edhe në publik dhe brenda organizatave ndërkombëtare. Ne e vlerësojmë shumë këtë pozicion të Shqipërisë, i cili kontribuon ndjeshëm në zhvillimin e marrëdhënieve tona dypalëshe.

retarit të Shtetit).

Sot mund të flasim për qëndrimin e përbashkët të Perëndimit, i cili është mjaft racional insistimi për nënshkrimin e marrëveshjes së paqes deri në fund të këtij viti. Fillimisht, Armenia ishte mbështetëse për këtë pozicion, por pas takimit të Samitit të Soçit të 2 nëntorit, siç ndodh gjithmonë, Jerevani përsëri filloi të devijojë nga marrëveshjet e mëparshme duke anuar drejt propozimeve të reja të Kremlinit.

Takimi i ardhshëm trepalësh i Samitit të BE-së, Azerbajxhanit dhe Armenisë është planifikuar të mbahet më 7 dhjetor në Bruksel, por presidenti armen insistoi që presidenti i Francës t'i bashkohet takimit të nivelit të lartë. Autoritetet tona ranë dakord për këtë format të takimit të mbajtur së fundmi në Pragë, por pas zhvillimeve të fundit të njohura, Baku nuk e konsideron më Francën si një ndërmjetëse të drejtë. Pra, presidenti Aliyev duhej të refuzonte takimin e radhës në Bruksel nëse nuk mbetet formati trepalësh. Ne e njohim fqinjin tonë dhe kemi qenë dëshmitarë të këtyre lëvizjeve, hipokrizisë dhe manipulimeve për shumë dekada. Megjithatë, ne shpresojmë se

paqja dhe bashkëpunimi i plotë në rajonin tonë do të mbizotërojë së shpejti.

-Si e vlerësoni qëndrimin e Tiranës zyrtare ndaj integritetit territorial të Azerbajxhanit?

-Tirana ka qenë gjithmonë mbështetëse për integritetin tonë territorial dhe jo vetëm në takimet me dyer të mbyllura, siç bëjnë shumë, por edhe në publik dhe brenda organizatave ndërkombëtare. Ne e vlerësojmë shumë këtë pozicion të Shqipërisë, i cili kontribuon ndjeshëm në zhvillimin e marrëdhënieve tona dypalëshe.

-Z. Ambasador, duke qenë se Azerbajxhani është gjithnjë e më i rëndësishëm për stabilitetin afatgjatë të rajonit. Cila është mënyra më e mirë për t'i dhënë fund kësaj lufte destabilizuese dhe për të sjellë një Paqe përfundimtare në Kaukazin e Jugut?

-Mënyra më e mirë për të sjellë paqen në Kaukazin e Jugut është që të përmbahen nga pretendimet territoriale, të rivendosen marrëdhëniet e fqinjësisë së mirë dhe të promovojnë bashkëpunimin dypalësh dhe rajonal bazuar në të drejtën ndërkombëtare.

10 MEGAKËRCËNIMET

Gjeopolitike

EDITORIAL I ARGUMENTUM

Po, aq janë, dhe këtë e thotë tani së fundi një “Star” ekonomist botëror, Nouriel Roubini në librin e tij “best seller” të promovuar më 20 Tetor” 10 Megakërcënime – 10 prirje që rrezikojnë të ardhmen tonë dhe si t’u mbijetojmë” (Ten Megathreats-Ten Trends that imperil our future and how to survive them” Roubini deri në vitin 2008 njihej me nofkën “Dr. Doom (Katastrofa) për shkak të profecive të tij negative. Ai parashikoi me saktësi qysh në fillimin e viteve 2000 krizën e rëndë financiare të vitit 2008; mirëpo, askush nuk e besoi deri kur ajo ndodhi. Nga ajo kohë, fjala dhe mendimi i tij dëgjohet me vëmendje, duke e konsideruar tashmë si “Dr. Realisti”. Libri i tij i lartpërmendur ka shkaktuar interes, vëmendje pse jo dhe panik në mjediset politike, mediatike, ekonomike dhe publike.

Sipas këtij “star” ekonomisti, planeti tanimë kërcënohet jo më nga një e dy, por nga 10 rreziqe të përmasave të mëdha. Ato janë: lufta e Rusisë në Ukrainë, konflikti Iran – Izrael, Kinë – SHBA, demokracia, klima, ngrohja globale, borxhet, stagflacioni,

pandemitë dhe paaftësia e shoqërive të sigurimit shëndetësor në kushtet e plakjes masive të popullsisë.

Një kontrast i fortë me vitet 60-70, kur situata ishte shumë më e mirë në të gjitha drejtimet. Roubini që ka lindur në Stamboll, por i ka jetuar vitet 60-70 në Itali kujton se në ato vite ndiheshin mirë, nuk kishte kërcënime bërthamore, ishte detanta midis BS dhe Perëndimit, nuk njiheshin pandemitë si COVID – 19, as ngrohja globale, papunësia, borxhet ishin nën kontroll dhe të menaxhueshme, popullsia ishte e re në moshë, shoqëritë e sigurimeve nuk kishin borxhe dhe nuk ishin të tejmbytura me detyrime financiare si sot; edhe inflacioni ishte lehtësisht i administrueshëm. Demokracia ishte stabël edhe pse jo perfekte. Tronditjet gjeopolitike ishin fare të vogla dhe të ralla krahasuar me të sotmit.

Ndaj, historiani i famshëm Niall Ferguson thotë se “do të jemi me fat nëse do të kishim një krizë si ajo e viteve 70 por jo luftë si në vitet 40”!

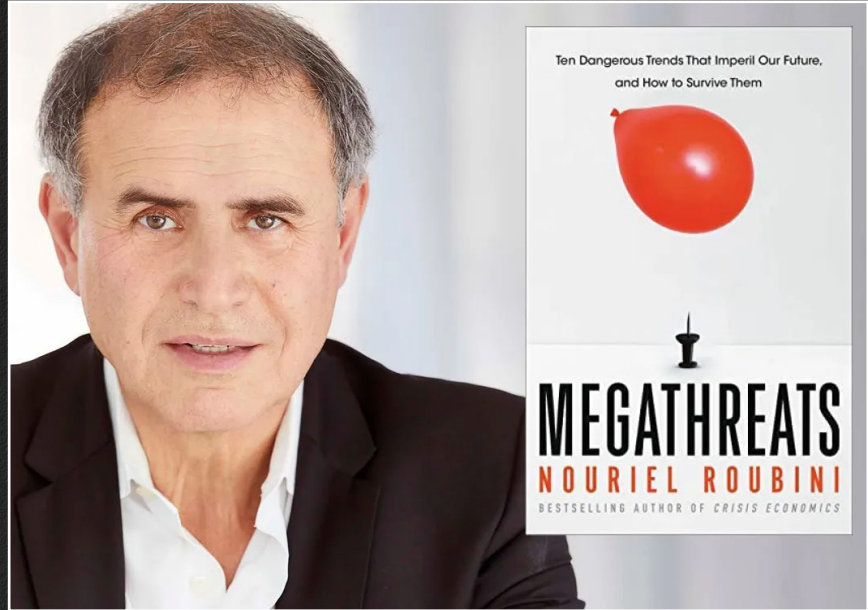
Mirëpo, sot po ndodh krejt

e kundërta. 10 megakrizat e rrezikshme janë planetare, të njëkohshme dhe të lidhura pazgjidhshmërisht me njera tjetrën; me mundësi shumë të vogla ndërhyrjeje dhe manovrimi, sepse ato shkaktojnë pasoja të tjera jo më të vogla. Në këto kushte, ndonëse i domosdoshëm, edhe prioritizimi gjatë trajtimit dhe përballimit të tyre nuk jep garanci, sepse secila nga 10 krizat ka 10 nënkriza të tjera. Kështu, sot prioriteti absolut është përballimi i pasojave të rënda të agresionit rus ndaj Ukrainës, pastaj vjen konflikti Iran – Izrael dhe Kinë – SHBA. Mirëpo kjo nuk do të thotë që të lihen pasdore, përkundrazi, të trajtohen me po atë theks inflacioni, borxhet, pandemitë, ngrohja globale, papunësia, azili, etj.

Se sa serioze janë këto megareziqe për çdo vend, sado i madh dhe i fuqishëm të jetë, Roubini jep rastin e SHBA-ve. Kështu, në Kaliforni fermerët do të shesin të drejtat e ujit, sepse nuk kanë më leverdi ta përdorin atë në bujqësi. Në Florida agjencitë nuk do të bëjnë më sigurimin e banesave të shkatërruara nga fatkeqësitë natyrore. Për pasojë, pritet që

Se sa serioze janë këto megarreziqe për çdo vend, sado i madh dhe i fuqishëm të jetë, Roubin jep rastin e SHBA-ve. Kështu, në Kaliforni fermerët do të shesin të drejtat e ujit, sepse nuk kanë më leverdi ta përdorin atë në bujqësi. Në Florida agjencitë nuk do të bëjnë më sigurimin e banesave të shkatërruara nga fatkeqësitë natyrore. Për pasojë, pritet që gjysma e amerikanëve në të ardhmen të zhvendosen në pjesën qendrore ose në Kanada.

gjysma e amerikanëve në të ardhmen të zhvendosen në pjesën qendrore ose në Kanada.

Ose le të marrim krizën kërcënuese mbas një pushtimi hipotetik të Tajvanit nga Kina, që sipas disa të dhënave mund të ndodhë deri në vitin 2030, edhe pse nuk është e thënë detyrimisht. Mirëpo kjo do të verë në rrezik 50 për qind të vëllimit botëror të gjysëm përçuesave dhe 80 për qind të sofistikuar. Kjo mbasi sot ne jemi më të varur prej përçuesave se sa prej naftës!

Lidhur me përhapjen e teknologjisë së përparuar kineze 5 G, autori tregon se në përgjigje të pyetjes së tij përse përdornin atë teknologji që bart rrezikun e spiunimit, Presidenti i një vendi afrikan i kishte thënë se si vend i vogël kushdo mund t'i spiunojë ata, mirëpo parapëlqejnë Kinën,

se i ka tarifat më të lira!

Borxhi është bërë shqetësim i madh kërcënues kudo. Aktualisht borxhi planetar është sa 350 për qind e GDP-së; borxhi privat dhe publik në 50 vitet e fundit janë rritur nga 100 në 420 për qind. Problemi i madh është se çdo ndërhyrje rrezikon përkeqësimin e treguesve të tjerë ekonomikë dhe financiarë, sidomos rritjen ekonomike dhe punësimin.

Ose rritja e normave të interesit, si një mënyrë për të mbajtur nën kontroll inflacionin vërtet mund të shtyjë skadencën e borxheve, por do t'i bëjë ato më të shtrenjta, duke krijuar telashe të tjera. Plakja e popullsisë, rënia e ritmeve të lindjes, emigracionet masive kanë krijuar probleme dhe në pakësimin e kontributeve të sigurimeve shoqërore dhe paaftësinë e kompanive të sigurimit dhe të shtetit për të përballuar fluksin në rritje të numrit të pensionistëve. Kjo tashmë ka prekur dhe vendet e zhvilluara, ndërsa në vendet e tjera situata

është dhe më keq. Kështu, në 20 vendet më të zhvilluara, llogaritet se kompanitë e sigurimit kanë 780 miliard Euro boxhe.

Po kështu, në fushën e mbrojtjes së klimës dhe ngrohjes globale, reduktimi i emetimit të gazrave karbonikë CO2 mund të dobësojë dhe të ulë ritmet ekonomike me probleme dhe pasoja të tjera të dëmshme.

« Ngushëllimi » për menazhimin e këtyre 10 krizave që të mos arrijnë « pikën e vlimit » është një administratë dhe qeverisje më e përkushtuar, më e aftë dhe në bashkëpunim të ngushtë ndërkombëtar.

Së fundi, këto parashikime të besueshme Roubinit janë kambana të fuqishme alarmi për aktorët dhe faktorët politikë, ekonomikë, financiarë dhe socialë në vendin tonë dhe në radhë të parë të qeverisë. Ca më tepër se në vend të « qeverisjes së mirë » po shihet gjithnjë e më tepër mosqeverisje dhe mungesë përgjegjësie.

Tirana dhe Prishtina mbledhje të përbashkët të dy Kuvendeve për 110-vjetorin e Pavarësisë!

110 vjetori i Pavarësisë së Shqipërisë bëri bashkë për herë të parë mbledhjen e dy kuvendeve këtej dhe matanë Drinit, të Kosovës dhe Shqipërisë duke e bërë këtë ditë një ditë historike.

Kuvendi i Shqipërisë, mirëpriti kuvendin e Kosovës, në vigjilje të 110 vjetorit të pavarësisë së vendit tone duke u bërë bashkë për herë të parë në prag të kësaj ditë të rëndësishme për mbare shqiptarët njësoj si 110 vite më parë ku u ngrit Flamuri Kuq e Zi në Vlorë me Ismail Qemalin dhe Isa Boletinin.

Përtej simbolikes tejet të rëndësishme që mbart kjo ditë, gjatë kësaj mbledhje të përbashkët ministrat, kreret grupeve parlamentare u zotuan për më shumë bashkëpunim konkret e për më shumë vëllazeri mes njëri-tjetrit për t'i mbrojtur in-

teretat jetike të kombit shqiptarë.

Dy krerët e Kuvendeve, Lindita Nikolla dhe Glauk Konjufca kërkuar që kufinj të shndërrohen në barriera formale.

“Shqipëria dhe Kosova si dy entitete politike të Shqiptarëve në Ballkan dhe me aspiratë integrimin evropian duhet të bashkëndajnë përgjegjësinë për të materializuar vullnetin e shqiptarëve për t'i shndërruar kufijtë shtetërore mes dy vendeve, por edhe me vendet fqinje në kufij

formale”, u shpreh Nikolla.

Ndërsa Glauk Konjufca, kryetar i Kuvendit të Kosovës u ndal tek rreziku që vjen nga Serbia, duke kërkuar ndihmën e Tiranës zyrtare.

“Serbia nuk e fsheh aspak qëllimin e saj, që është destabilizimi i Kosovës dhe ndarja faktike e shtetit tonë, Serbia na lufton nga brenda dhe jashtë, pa zgjedhur mjete, prej diplomacisë deri te financimi dhe kontrollimi i grupeve që janë të lidhura me krim-

in brenda vendit tonë. Sa më afër njëra-tjetrës Shqipëria me Kosovën, aq më lehtë do të jetë për t'i mbrojtur interesat jetike të kombit tonë”, theksoi Konjufca në fjalën e tij para deputetëve shqiptarë.

Kryeministri i Kosovës, Albin Kurti deklaroi sot se dy vendet duhet të thellojnë bashkëpunimin, të ndajnë ide me njëri-tjetrin, të pranojnë perspektivat e ndryshme, e kritikën ndaj njëri-tjetrit, pasi, theksoi ai, hapësira publike, politika, kultura dhe ekonomia nuk janë çifligje të bllokuara me tapi, por e përbashkëta, kalaja ku vënë të gjithë nga një gurë.

Në fjalën e tij, në seancën e përbashkët të dy Kuvendeve që u mbajt në Tiranë, me rastin e 110 vjetorit të shpalljes së Pavarësisë, Kurti uroi shqiptarët anekënd botës, duke e cilësuar këtë si festë e shenjtë për identitetin kombëtar.

“Deklarata e Pavarësisë eidenton Ismail Qemalin si prijës mes të barabartëve, pra si prijës republikan. Sipas shumë studiuesve mendohet se deklarata

është shkruar nga ministri i parë i arsimit, Luigj Gurakuqi. Por 7 vite më pas, teksa në rendin e ditës ishte Traktati i Londrës dhe copëritmi i mëtejshëm i trojeve shqiptare, vetëm pak ditë para festës së Flamurit, Gurakuqi kërkonte bashkim kundër çdo copëtimi e shkruante: festa e 28 nëntorit duhet të jetë për ne të gjithë, jo vetëm ditë gëzimi, por edhe pendimi në të cilën duhet të bëjmë shqyrtimin e vetdijës sonë. Në këtë ditë duhet të vënë të gjithë dorën në zemër e të pyesin vetës nëse kemi bërë gjithmonë detyrën që kishim për atdheun. T’i tregojmë pa turp e t’i njohim fajet tona, të harrojmë armiqësitë që na ndajnë, t’i japim vëllazërisht dorën njëri-tjetrit dhe të betohemi mbi besën e gjyshërve tanë se sot e më pas do

të përpiqemi me të vërtetë për të mirën e Atdheut, për lulëzimin e kombit, për nderin e flamurit tone”, tha kryeministri Kurti.

Kurti theksoi se ndarjet krahinore ishin edhe dje e edhe sot pengesë.

“Gurakuqi vet nuk mjaftohej me Shkodrën e gegnin. Ai ishte pjesëmarrës edhe në toskëri e Kosovë, ashtu siç nuk mjaftohej Çerçizi me Gjirokastrën, Hasani me Prishtinën, Parashqevi e Sevasti Qiriazzi me Manastirin, Mehmet Pasha me Tetovën, apo Bajram e Isa Begu me Kosovën. Ndarjet krahinore ishin pengesë atëherë e janë edhe sot. Prandaj duhet të gëzohemi kur përfshihemi sa më shumë në jetën publike të njëri-tjetrit, jo për të penguar por për të kontribuar. Hapësira jonë publike, politika, kultura dhe ekonomia nuk janë çifligje të bllokuara me tapi, por e përbashkëta, kalaja ku vëmë të gjithë nga një gurë”, tha ai.

Kurti vuri theksin në rëndësinë e të qenurit më shpesh bashkë.

“Duhet të jemi më shpesh bashkë, jo vetëm në festa, jo vetëm politikanët, na duhet të punojmë bashkë, të ndajmë ide me njëri-tjetrin, të pranojmë perspektivat e ndryshme e kritikën ndaj njëri-tjetrit, pra të punojmë së bashku”, u shpreh Kurti.

KRYEMINISTRI I KOSOVËS, ALBIN KURTI

“Duhet të jemi më shpesh bashkë, jo vetëm në festa, jo vetëm politikanët, na duhet të punojmë bashkë, të ndajmë ide me njëri-tjetrin, të pranojmë perspektivat e ndryshme e kritikën ndaj njëri-tjetrit, pra të punojmë së bashku”

Kryeministri i Kosovës, po ashtu theksoi se thellimi i ndarjes nuk i shërben kombit.

“Teksa në Evropën Lindore po vinte demokracia e muri i Berlinit ra, e Gjermania festonte lirinë, duke u bashkuar, një shkencëtar e politolog kosovar Ukshin Hoti thoshte se: politikanët shqiptarë duke thelluar ndarjen mes tyre përtej kufijve të demokracisë, po ju japin arsye atyre që dëshirojnë ti shohin të ndarë si popull. Në veprën e tij madhore “Filozofia politike e çështjes shqiptare”, ai kërkon nga politikanët shqiptarë që të kenë si prioritet kryesor pozitën ndërkombëtare të Kosovës së Shqipërisë dhe jo atë vetjake. Jam i sigurtë që shumica këtu bini darkord brenda vetes me mesazhet e Luigjit dhe Ukshinit”, deklaroi Kurti.

Për Kurtin problem më i mprehtë i dy vendeve, në këto momente, është largimi i të rinjve, ndërsa premtoi se nuk do të reshte përpjekjet për përmirësimin e shtetbërjes dhe kthimin e besimit në institucione.

“Situata nuk është kurrë rozë dhe nëse ndalim përpjekjen e pushojmë se punuari, rrezikojmë. Pra rreziku është mosverpimit, jo verprimi, Vendet tona ballafaqohen me probleme, më i mprehti është largimi i rinisë. Dua t’u dërgoj një mesazh atyre që morën rrugën e dhimbshme të kurbetit. Kjo ditë është edhe e juaja. Mërgimtarët janë mbështetja më e madhe ekonomike për vendet tona e familjet e tyre, por edhe burim demokratizimi e kulture. E di që skemi bërë ende mjaftueshëm që tu kthejmë besimin në institucione, që ju të mendoni rritjen e fëmijëve tuaj në atdheun tuaj,

si opsionin më të mirë. Premtoj se këtë betejë do ta bëjmë deri në fund edhe me ndihmën tuaj”, tha ai.

Kryeministri Edi Rama deklaroi në mbledhjen e përbashkët të Kuvendeve Shqipëri-Kosovë, se “marrëdhëniet mes nesh nuk janë më të shkëlqyera vetëm sepse jemi dy vende të ndara me dy shtete por të bashkuara me një zemër, por janë edhe produktive më shumë se sa kanë qenë kurrë ndonjëherë tjetër”.

“Këtë e tregojnë faktet e provuara nga jo thjesht mbledhjet e përbashkëta të përvitshme mes dy qeverive por nga vullneti dhe rritja e aftësisë. Mjafton të shikosh të dhënat e shkëmbimeve tregtare apo lirinë e lëvizjes së deri djeshme, që dukej mision i pamundur. Apo abetaren e përbashkët, një tjetër ngjarje shumë e rëndësishme dhe shumë e vonuar por e realizuar. Apo punën e përbashkët për fjalorin enciklopedik shqiptar dhe historinë e shqiptarëve, një punë e marrë përsipër nga Akademitë tona të Shkencave”, tha Rama.

Ai theksoi se mjafton të shohësh bashkëpunimin e përditshëm në fushën e energjisë, apo punën e

nisur për të bërë realitet veprën më të madhe të së ardhmes portin dhe hekurudhën.

Kryeministri informoi se në fillim të vitit të ardhshëm ne hapim garën ndërkombëtare për portin e ri të Durrësit, i cili do të ndërtohet në Porto Romano.

“Nëse gjithçka shkon sipas planit, në fillim të 6-mujorit të dytë të vitit të ardhshëm ne do të jemi në kantier. Do të jetë një port i përbashkët i shtrirë nga Durrësi në Prishtinë dhe Strugë me dy Porte të Thata që do të lidhen me hekurudhën. Për hekurudhën Durrës-Prishtinë tani hymë në fazën e fizibilitetit, ndërsa për hekurudhën tjetër jemi në diskutimet me BE-në dhe qeverinë e Maqedonisë së Veriut”, informoi Rama.

Rama informoi se në 12 dhjetor do të bëhet prezantimi i madh publik i projektit përfundimtar të Portit të Durrësit, ku shpreson të jenë të pranishëm kryeministri i Kosovës Kurti dhe ministrat e tjerë.

“Pasi kemi parashtruar publikisht konceptin për portin e ri, në 12 dhjetor prezantojmë publikisht projektin përfundimtar të kompanisë që do t’i nënshtrohet garës dhe do të fillojë nga puna në mesin e vitit 2023”, tha Rama.

3 Nëntori berlinez çmontoi Ballkanin e Hapur

Nga Dr. JORGJI KOTE

Me ftesë të Kancelarit gjerman Olaf Scholz, më 3 Nëntor 2022 u zhvillua në Berlin Samiti i Ballkanit Perëndimor. Ai bëri rijetësimin e Procesit historik të Berlinit, pas një pauze 18 mujore, për shkak të zgjedhjeve të vjetshme parlamentare dhe krijimit të koalicionit qeveritar gjerman. Ky Samit pasoi Takimin e Ministrave të Brendshëm dhe të Jashtëm më 20/21 Tetor, po në Berlin, ku u miratuan 3 marrëveshje jetike dhe të prekshme për qytetarët tanë, të cilat u nënshtruan më 3 nëntor.

Ndërkohë, Presidentja e Komisionit European, Ursula von der

Leyen, e pranishme në Samit, njoftoi akordimin e 1 miliard Euro për të 6 vendet e Ballkanit Perëndimor, për kapërcimin e krizës energjitike; gjysma e shumës do të disbursohet qysh në janarin e ardhshëm. Gjithashtu, Kancelari Scholz dhe të tjerë këmbëngulën për një zgjidhje të shpejtë përfundimtare të dialogut Prishtinë – Beograd, sipas modelit franko-gjerman; të shoqëruar me kërkesën ultimative ndaj Serbisë për përcaktimin e qartë të qëndrimeve të saj pro – BE-së dhe Aleancës Perëndimore, kundër Rusisë, politikave të saj agresive dhe lufës në Ukrainë.

Natyrisht që kryetema në Berlin dhe më tej ishte përsheptimi i negociatave të antarësimit në BE,

nëpërmjet realizimit pa vonesa dhe mungesa të reformave të brendshme demokratike dhe forcimit të bashkëpunimit rajonal. Falë këtij “katalogu” të larmishëm gjithëpërfshirës, Procesi i Berlinit rinisi vrullshëm, me arritje konkrete, të prekshme dhe bindëse.

Nga ana tjetër, ky 3 Nëntor Berlinez e gjeti “sfidantin” e tij të vetëshpallur, “Ballkanin e Hapur” në ditët e veta më të këqia, çyryk dhe gjysmak, të paraprirë me lajme, ngjarje, komente dhe parashikime negative në të gjitha frontet, sidomos pas agresionit rus ndaj Ukrainës dhe qëndrimeve refraktare serbe në kundërshtim me linjën e BE-së dhe SHBA-ve.

Në Shkup opozita është rebeluar dhe ka dalë haptas kundër, duke venë në dyshim qëndrueshmërinë e Maqedonisë së Veriut në këtë nismë. Abazoviç që e përkrahu privatisht “ka rënë nga fiku kryeministrot” dhe bashkë me të dhe prania e Malit të Zi në “Ballkanin e Hapur”. Think Tank i shquar “Rockefeller” dhe disa “asa” të opinionbërjes politike amerikane për rajonin tonë – Prof. Daniel Server, Eduard Joseph dhe Janus Bugajski i kanë bërë “autopsinë” duke e shpallur “non -grata”.

As Samiti i Beogradit me 1 – 4 Shtator, megjithëse vera dhe konjaku ballkanik “u derdh lumë” nuk solli ndonjë gjë të re. Asnjë fjalë për të gjatë Dialogut Strategjik me SHBA-të më 25 Tetor, siç kishte paralajmëruar Kryeministri Rama më parë, as gjatë vizitës së Presidentes së Komisionit European, Ursula von der Leyen në Tiranë më 27 Tetor. Të gjitha këto “tersllëqe” politike ndodhën 3 vjet pas lançimit të bujshëm të “Mini-Schengen në Novi Sad.

Ja pse, në prag, gjatë dhe pas Samitit të Berlinit, me përrjashim të zërit të mekur për Ballkanin e Hapur nga Rama sot në Berlin, në Tiranë, Shkup dhe Beograd “ka rënë heshtje varri”, “as gëk as mëk”; pa prononcime, pa atmosferë, pa “cicërima” të titterash, aq sa dhe 3 Vjetori i “Ballkanin e Hapur” u la në harresë.

Ky “memecllek” pas megalomanisë së mëparshme të dalë boje është i kuptueshëm, sepse 3 Nëntor i Procesit të Berlinit është dhe datë – skadenca e “Ballkanin e Hapur”, edhe pse ai “lindi i mbyllur. Ai do të mbetet në li-

3 Nëntor i Procesit të Berlinit është dhe datë – skadenca e “Ballkanin e Hapur”, edhe pse ai “lindi i mbyllur. Ai do të mbetet në librat e historisë politike rajonale si relike, referencë dhe model i përcudnuar i amatorizmit diplomatik. Mirëpo, nëse në art, në sport dhe në fusha të tjera ky amatorizëm nuk sjell ndonjë të keqe, në diplomaci dhe gjeopolitikë, me ligje dhe rregulla tejet të ngurta disa shekullore, amatorizmi është shumë i dëmshëm dhe i rrezikshëm, sepse të çon në aventurizëm politik/diplomatik. Doemos që Beogradit i intereson dhe i pëlqen ky dilentantizëm për realizimin më lehtë të synimeve të tij të njohura, në kuadrin e krijimit të “botës së madhe serbe”; mirëpo, ç’kukur kemi në të tjerët dhe sidomos Kosova!

brat e historisë politike rajonale si relike, referencë dhe model i përcudnuar i amatorizmit diplomatik. Mirëpo, nëse në art, në sport dhe në fusha të tjera ky amatorizëm nuk sjell ndonjë të keqe, në diplomaci dhe gjeopolitikë, me ligje dhe rregulla tejet të ngurta disa shekullore, amatorizmi është shumë i dëmshëm dhe i rrezikshëm, sepse të çon në aventurizëm politik/diplomatik. Doemos që Beogradit i intereson dhe i pëlqen ky dilentantizëm për realizimin më lehtë të synimeve të tij të njohura, në kuadrin e krijimit të “botës së madhe serbe”; mirëpo, ç’kukur kemi në të tjerët dhe sidomos Kosova!

Ky amatorizëm dhe aventurizëm diplomatik u shfaq qysh në krijimin e Mini-Schengenit në Tetor 2019, kur BE-ja i tha përkohësisht “Jo çeljes së negociatave me Shqipërinë dhe Maqedoninë e Veriut. Kësisoj, Mini-Schengeni lindi si karshillëk ndaj Berlinit/Brukselit; protagonistët e tij e përforcuan këtë perceptim publik kur deklaruan “Ballkani për

Ballkanasit” dhe me “xhevahire” të tjera euroskeptike.

Veç kësaj, ky karshillëk absurd injoroi veprimtarinë e Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal (RCC) CEFTA-s, etj; më e keqja, u injorua veprimtaria e Procesit të Berlinit. Fillimisht me justifikimin se “Ballkanin e Hapur” ishte pjesë, instrument dhe njësi e Berlinit; ndërsa më vonë u tha aq se “Ballkani i Hapur” kompensonte dhe zëvendësonte, sipas tyre, Procesin e dështuar të Berlinit dhe Tregun e Përbashkët Rajonal!. Pa mohuar disa mangësi, dhe ato kryesisht për faj të aktorëve/faktorëve rajonalë, kjo nuk qëndron, ndaj dhe është refuzuar nga Berlioni, Brukseli, Parisi, Roma dhe sponsorët e tjerë europianë.

Pas kësaj teze pa pikë besueshmërie me të drejtë lind pyetja: nëse dështon Berlioni dhe Brukseli, ku veç 6 vendeve të rajonit janë dhe 10 vende antare të BE-së, si mund të besojmë se do t’ia dalë mbanë tripalëshi Beo-

grad – Shkup – Tiranë? Kësaj i thonë “më i rëndë bishti se sqepari”!

Mesa duket, ky karshillëk i ngutshëm nuk i dha kohën e duhur Vuçiç-it, Ramës dhe Zaev-it që të dilnin me një platformë të qartë, me parime dhe rregulla bazë dhe me një strukturë tip sekretariati, për organizimin e brendshëm dhe funksionimin e kësaj nisme; për pasojë, “Ballkani i Hapur” lindi “pa kokë dhe pa këmbë”.

Gjithashtu, po për shkak të atij zelli dhe yryshi anti-europian, trinomi i lartpërmendur nuk bëri hapin e parë dhe më elementar diplomatik – konsultimin dhe konsensusin aq të nevojshëm nga partnerët tanë më të mëdhenj, BE-ja dhe SHBA-të. Këtë gjë u kujtuan ta bëjnë “pas pilafit” por pa efekt.

Ashtu, sikurse duhej marrë pëlqimi i Merkel, si ideatore e “Procesit të Berlinit” ku, pavarësisht nga emri, pjesëmarrës janë dhe Italia, Franca, Austria, Polonia etj. Mirëpo, pa pëlqimin e tyre nuk ka se si të mendohet për sukses!

E keqja vazhdoi me faktin se veç Malit të Zi dhe Bosnie – Hercegovinës u la krejt pas dore Kosova, ndonëse me të kemi marrëveshje për mendim dhe veprim të përbashkët diplomatik. E “lamë në baltë” Prishtinën për hir të Beogradit, duke e ndihmuar këtë të fundit në demarshet e panumurta për defaktorizimin e Kosovës dhe imazhit të saj ndërkombëtar. Injorua ndjeshmëritë, dyshimet dhe rezervat e saj madhore, duke i dhënë përparësi Beogradit. Aventurë e pajustificueshme për politikën dhe diplomacinë tonë,

e cila duhet ta ketë Kosovën përparësi absolute kudo, me çdo kusht dhe në çdo rrethanë në gjithë veprimtarinë diplomatike.

Ky amatorizëm duket dhe në faktin që Rama nuk ka dashur të dëgjojë dhe kuptojë “JO”-në diplomatike nga partnerët gjermanë dhe europianë, të shprehur në plot raste në Tiranë, Berlin, Bruksel dhe gjatë. As mbështetjen e kufizuar dhe të kushtëzuar amerikane. Para disa kohësh ai sfidoi dhe vetë Escobarin në Beo-

Amatorizmi dhe aventurizmi ynë diplomatik u shfaq sidomos pas agresionit rus ndaj Ukrainës dhe “gurit të provës” dmth qëndrimit të vendeve antare/kandidate ndaj Ruisë. Ishte rasti më i mirë që dhe ne të kërkonim nga Beogradi një qëndrim të qartë ndaj Kosovës, si kusht i domosdoshëm për vazhdimin e mëtejshëm të “Ballkan i Hapur”. Mirëpo Rama vazhdoi të bënte të kundërtën, duke mirëkuptuar, mbrojtur dhe promovuar me zell qëndrimet refraktare serbe, si avokat i saj në të gjitha forumet Euro – Atlantike dhe kur denoncoi me të drejtë Raportin e Dick Martyt në Strasburg!

grad, kur e tha troç se “Ballkani i Hapur është shumë më tepër se ekonomi dhe tregti, është shumë më tepër dhe se politikë, është projekt i madh paqeje”! Ndonëse dhe “bufi e di”se në rajon paqen dhe sigurinë e ka kërcënuar dhe po e kërcënon Serbia me mbështetjen ruse dhe askush tjetër!

Amatorizmi politik u shfaq dhe në injorimin e faktit se BE-ja ka akorduar 29 miliard Euro deri në vitin 2027 për zbatimin e Tregut të Përbashkët Rajonal. Në këto kushte, BE-ja, Brukseli dhe Berlioni nuk ka si “të zgjidhë qesen” për “Ballkan i Hapur”! Se kësaj i thonë “dhentë dhe dhitë e Zeres dhe nami i Hasan Qerres”!!

Amatorizmi dhe aventurizmi ynë diplomatik u shfaq sidomos pas agresionit rus ndaj Ukrainës dhe “gurit të provës” dmth qëndrimit të vendeve antare/kandidate ndaj Ruisë. Ishte rasti më i mirë që dhe ne të kërkonim nga Beogradi një qëndrim të qartë ndaj Kosovës, si kusht i domosdoshëm për vazhdimin e mëtejshëm të “Ballkan i Hapur”. Mirëpo Rama vazhdoi të bënte të kundërtën, duke mirëkuptuar, mbrojtur dhe promovuar me zell qëndrimet refraktare serbe, si avokat i saj në të gjitha forumet Euro – Atlantike dhe kur denoncoi me të drejtë Raportin e Dick Martyt në Strasburg! Edhe kur Lavrov shprehu hapur mbështetjen për “Ballkan i Hapur” kjo u konsiderua satirë politike! Kësaj i thonë “I zoti e shet, tellalli se jep!”

Ka ardhur koha që gjithkush, e sidomos lidershipi ynë politik ta kuptojë se sot, përpara verës, konjakut, shalqinit, pra bash-

këpunimit ekonomik dhe tregtar, prej të gjithëve, por sidomos prej Serbisë problematike kërkohet qartësimi i pozicionit të saj gjeopolitik, besueshmëria dhe garancitë politike, sidomos në qëndrimet ndaj Rusisë dhe shenja afrimi, zbutjeje dhe jo largimi dhe acarimi me Prishtinën. Nëse “Ballkani i Hapur” është projekt paqeje, atëherë, Serbia përpara se ta ftojë Kosovën në atë nismë, le të njohë krimet dhe genocidin ndaj Kosovës, të kërkojë ndjesë publike dhe të shpallë njohjen e saj, qoftë dhe shkallë shkallë; por jo të shpallë mobilizim ushtarak emergjent, siç po bën tani për targat e kahershme!

Amatorizmi dhe karshillëku ynë diplomatik është shfaqur dhe kur lobonim zgjerimin e “Ballkanit i Hapur” me vende të tjera, antare dhe kandidate të BE-së, duke abuzuar me kortezinë e tyre të njohur diplomatike. Çfarë ironie me to kur ty nuk të bashkohen tri vendet e Ballkanit Perëndimor dhe pjesa më e madhe e publikut, ekspertëve dhe medias as në Tiranë, Shkup dhe Beograd!

Po kështu, në mënyrë absurde, Rama e “ngriti shumë pjacën” kur njoftoi nga tribuna e lartë e OKB-së se Turqia dhe Greqia mund të bëhen pjesë e “Ballkanit i Hapur”! Imagjinoni tani një “picirruk” gjeopolitik dhe diplomatik që kërkon të bashkojë në hyqmin e vet “pesha të rënda gjeopolitike” si Turqia; ca më tepër kur kjo e fundit kryeson “Detin e Zi”! Në një kohë kur “Ballkanit të Hapur” nuk denjojnë me të drejtë t’i bashkohen Slovenia, Kroacia apo dhe Bullgaria!

Tani, të ftosh shtetet e lartpër-

Po kështu, në mënyrë absurde, Rama e “ngriti shumë pjacën” kur njoftoi nga tribuna e lartë e OKB-së se Turqia dhe Greqia mund të bëhen pjesë e “Ballkanit i Hapur”! Imagjinoni tani një “picirruk” gjeopolitik dhe diplomatik që kërkon të bashkojë në hyqmin e vet “pesha të rënda gjeopolitike” si Turqia; ca më tepër kur kjo e fundit kryeson “Detin e Zi”! Në një kohë kur “Ballkanit të Hapur” nuk denjojnë me të drejtë t’i bashkohen Slovenia, Kroacia apo dhe Bullgaria!

mendur në “Ballkanit i Hapur” është njësoj sikur “Benelux” të ftonte Parisin, Berlinin dhe Romën të bëheshin pjesë e tij pas vitit 1945! Nuk kishte asgjë të keqe, por në diplomaci nuk ndodh kurrë kështu! Përkundrazi, ndonëse Benelux u krijua i pari, ishin Franca, Gjermania dhe Italia që ftuan Belgjikën, Holandën dhe Luksemburgun për të krijuar BE-në më 1957!

Për të gjitha sa thamë më lart, 3 Nëntori berlinez është mundësia më e mirë dhe koha e duhur për t’i dhënë fund një herë e mirë amatorizmit dhe aventurizmit diplomatik me “Ballkanin e Hapur”. Boll më!

Natyrisht është në të drejtën e tyre që Beogradi, Tirana dhe Shkupi të vazhdojnë “avazin e

Mukes” me “Ballkanin e Hapur”; por ky paralelizëm dhe karshillëk i panevojshëm dhe i dëmshëm politik dhe diplomatik është pa kuptim, pa perspektivë dhe absurditet. Ja pse, qoftë dhe për t’i shpëtuar “nderin,” ishte e udhës që në prag të Samitit në Berlin, liderët e tij të kishin hequr dorë “me lezet” dhe me nga një fjalë të mirë nga “Ballkanit i Hapur”; fare thjesht, duke shpallur shkrirjen e tij të natyrshme të “Procesi i Berlinit dhe Tregu i Përbashkët Rajonal”. Por këtë mund ta bëjnë dhe tani, se nuk është vonë për gjëra të mira. Ca më tepër se Samiti i ardhshëm i Procesit të Berlinit do të zhvillohet në Tiranë, në Mars 2023. Sepse, le ta përsërisim për ata që duan të dëgjojnë: Procesi i Berlinit “na del dhe na tëpëron”!

Bashkëpunimi dhe Marrëdhëniet midis Kinës e Ballkanit Perëndimor sfidat dhe mundësitë shpalosen në një forum rajonal të AIGS në Tiranë

Më 21 nëntor u mbajt në Tiranë, Forumi “Kina dhe Ballkani Perëndimor në 2022: sfida, mundësitë dhe potenciale bashkëpunimi” i organizuar nga Instituti Shqiptar për Studimet e Globalizimit” (AIGS) me Drejtoreshë Ekzekutive znj. Marsela Musabelliu.

Forumit e përshëndeti Përfaqësuesja e Posaçme e Ministrit të Jashtëm kinez Wang Yi dhe Përfaqësuese e Posaçme për mekanizmin Kine- Europë Qendrore e Lindore, Ambasadorja Jang Ji si dhe ambasadorët e Kinës në Shqipëri e Maqedoninë e Veriut, respektivisht z. Zhou Ding e z. Zhang Zuo.

Konferenca u nda në katër panele ku morën pjesë 15 ekspertë të qarqeve akademike, mediatike, të instituteve studimore, të biznesit etj, nga Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut, të cilët trajtuan tema të ndryshme të marrëdhënieve midis Kinës e Ballkanit Perëndimor, kontributet e tyre, si dhe aspekte specifike të marrëdhënieve midis Kinës e këtyre dy vendeve ballkanike.

Duke u bazuar dhe te Kongresi i 20-të Kombëtar i Partisë Komuniste të Kinës (CPC) që u mbajt muajin e kaluar, Ambasadori foli për kursin dhe planin për zhvillimin e Kinës tani dhe në vitet në vijim, Kina është e gatshme të ndjekë bashkëjetesën paqësore dhe zhvillimin e përbashkët me të gjitha vendet mbi bazën e respektit reciprok, barazisë dhe përfitimit reciprok, duke theksuar se Kina nuk ka axhendë gjeopolitike në Ballkanin Perëndimor dhe vazhdon të përkushtohet për të promovuar stabilitetin dhe prosperitetin afatgjatë të rajonit.

Ambasadorja znj. Jiang Yu

Nga Pekini Ambasadorja Jiang Yu, përshëndeti seminarin përmes një mesazhi video dhe theksoi se në dekadën e fundit shkëmbimet midis Kinës dhe Ballkanit Perëndimor janë rritur. “Jetojmë në një kohë të turbullt ndaj duhet të punojmë së bashku”- tha ajo, duke shtuar se Kina do të hapë më shumë derën e saj për të kontribuar në ekonominë globale.

Po ashtu një përshëndetje për konferencën erdhi dhe nga Maqedonia e Veriut ku Ambasadori i Republikës Popullore të Kinës në Maqedoninë e Veriut, Zhang Zuo, deklaroi se ndarjet ideologjike, politika e grupeve dhe kundërvënia në kampe do ta përçajjnë botën, duke kërcënuar zhvillimin e vendeve të mesme dhe të vogla.

Ambasadori i Republikës Popullore të Kinës në Maqedoninë e Veriut, Zhang Zuo

Ai bëri thirrje për konsolidim të besimit politik dhe forcim të koordinimit, për të përballuar së bashku sfidat globale, si ndryshimi klimatik, siguria energjetike e ushqimore etj.

Ndërsa Ambasadori i Republikës Popullore të Kinës në Shqipëri SH.T .Z Zhou Ding duke përshëndetur mbajtjen e kësaj konference theksoi se Akademia, media dhe qarqet e biznesit luajnë të gjitha role të domosdoshme në nxitjen e marrëdhënieve tona,

“Jetojmë në një kohë të turbullt ndaj duhet të punojmë së bashku”

edhe pse nga këndvështrime të ndryshme ndaj gjetjet, vëzhgimet dhe sugjerimet tuaja gjatë kesaj konference do të jenë shumë të dobishme për ne për të përqaftuar mundësitë, për të adresuar sfidat dhe për të promovuar bashkëpunimin pragmatik në të ardhmen tha Ambasadori.

Duke u bazuar dhe te Kongresi i 20-të Kombëtar i Partisë Komuniste të Kinës (CPC) që u mbajt muajin e kaluar, Ambasadori foli për kursin dhe planin për zhvillimin e Kinës tani dhe në vitet në vijim, Kina është e gatshme të ndjekë bashkëjetesën paqësore dhe zhvillimin e përbashkët me të gjitha vendet mbi bazën e respektit reciprok, barazisë dhe përfitimit reciprok, duke theksuar se Kina nuk ka axhendë gjeopolitike në Ballkanin Perëndimor dhe vazhdon të përkushtohet për të promovuar stabilitetin dhe prosperitetin afatgjatë të rajonit.

Ambasadori i Republikës Popullore të Kinës në Shqipëri SH.T.Z. Zhou Ding

“Ne do të çojmë përpara një axhendë më të gjerë të hapjes dhe ndjekjes së rrugës kineze drejt modernizimit, që është modernizimi i një popullsie të madhe, e prosperitetit të përbashkët për të gjithë, e harmonisë midis njerëzimit dhe natyrës dhe e zhvillimit paqësor. Jam i sigurt se zhvillimi i Kinës do të

SH.T.Z. Zhou Ding

“Ne do të çojmë përpara një axhendë më të gjerë të hapjes dhe ndjekjes së rrugës kineze drejt modernizimit, që është modernizimi i një popullsie të madhe, e prosperitetit të përbashkët për të gjithë, e harmonisë midis njerëzimit dhe natyrës dhe e zhvillimit paqësor. Jam i sigurt se zhvillimi i Kinës do të krijojë më shumë mundësi jo vetëm për Shqipërinë, por edhe për Ballkanin Perëndimor në tërësi.”

krijojë më shumë mundësi jo vetëm për Shqipërinë, por edhe për Ballkanin Perëndimor në tërësi. Si një mik i nderuar dhe partner i besueshëm, Kina nuk ka axhendë gjeopolitike në Ballkanin Perëndimor dhe vazhdon të përkushtohet për të promovuar stabilitetin dhe prosperitetin afatgjatë të rajonit”, tha Ambasadori

Drejtorja ekzekutive e AIGS-it,
Dr. Marsela Musabelliu

Drejtorja ekzekutive e AIGS-it, dr. Marsela Musabelliu, në referatin e saj titulluar “Kina pas Kongresit të 20-të Kombëtar të PKK-së dhe oportunitetet për Ballkanin”, u shpreh se pengesat kryesore për zhvillimin e marrëdhënieve Kinë-Ballkani Perëndimor janë mendësia e Luftës së Ftohtë.

“Dora e bashkëpunimit është zgjatur nga Kina drejt Ballkanit, me anë të nismave specifike, rajonale dhe globale. Tashmë është në dorë të vendeve tona për të mos humbur mundësitë e përfitimit me bazë të

ndërsjellë, për të krijuar kushte të shëndosha për komunikim dhe për të intensifikuar bashkëpunimin pragmatik në të gjitha fushat”, theksoi Dr. Musabelliu.

Gjatë konferencës folësit në panelet përkatëse trajtuan problematikat, dhe dhanë sugjerimet e tyre në lidhje me marrëdhëniet ekonomike, mediatike kulturore dhe politike e gjeopolitike ndërmjet Kinës dhe Ballkanit Perëndimor.

Argumentum.al sjell disa nga këto mendime dhënë nga ekspertët nga Shqipëria dhe Maqedonia e Veriut në këtë konferencë:

Sipas dr. Enriko Ceko, senator i Forumit Botëror të Ëngjësve të Biznesit, Ballkani Perëndimor, i etur për zhvillim, mund të mësojë nga rruga e Kinës drejt prosperitetit, zhvillimit të qëndrueshëm dhe transnacionalizmit. Ai vuri në dukje që, nëse realizohen financime prej 40 miliardë dollarësh amerikanë, rritja ekonomike e Ballkanit mund të shkojë deri në 6 %, duke krijuar rreth 1.5 milionë vende pune. Ndërsa në periudhën 2009 – 2021 Kina ka investuar rreth 32 miliardë euro në rajon. Nisma “Një rrugë, një brez” mund të shërbejë për zgjerimin e bashkëpunimit dypalësh, tha ai.

Ndërsa z. Peco Trajkoski, themelues dhe president i Qendrës për Kërkime dhe Analiza Strategjike (CSIA) të Maqedonisë së Veriut, numëroi fushat në të cilat vendet e Ballkanit Perëndimor mund të zhvillojnë bashkëpunim me Kinën në transformimin digjital, si shfrytëzimi i teknologjisë 5G, krijimi i sinergjisë midis ekonomisë digjitale dhe asaj të gjelbër etj.

Prof. Biljana Vankovska. Politologe nga Instituti për Siguri, Mbrojtje dhe Paqe, Ss. Universiteti Kiril dhe Metodi, Shkup solli në vëmendje se përkundrejt interesimit të Kinës për bashkëpunim me Maqedoninë e Veriut ka një hezitim dhe ngërç në këtë proces por si mund të kapërcehet ai?

Dr. Marsela Musabelliu

Dora e bashkëpunimit është zgjatur nga Kina drejt Ballkanit, me anë të nismave specifike, rajonale dhe globale. Tashmë është në dorë të vendeve tona për të mos humbur mundësitë e përfitimit me bazë të ndërsjellë, për të krijuar kushte të shëndosha për komunikim dhe për të intensifikuar bashkëpunimin pragmatik në të gjitha fushat.

Prof. Enver Bytyçi

“Qëndrimi i qeverisë kineze është racional. I vetmi interes i Kinës është të lidhet me Europën. Nuk ka politikë imponuese ndaj nesh, ndonëse është një vend shumë i madh ndaj duhet të hapemi drejt Kinës. Të zhbejme çdo kompleks ndërmjet Ballkanit Perëndimor dhe Kinës

“Maqedonia është në pozitë vasale në raport me fuqitë perëndimore, që do të thotë se shteti është i nënshtruar në politikën e jashtme, tregtinë dhe investimet, madje edhe në disa aspekte të politikës së brendshme”, tha Prof. Vankovksa

Sa i përket rëndësisë së shkëmbimeve njerëzore në marrëdhëniet Kinë-Shqipëri, znj. Silva Doci studiuese e pavarur shqiptare solli një panoramë të saj dhe disa udhëzime për zhvillimin dhe ruajtjen e mëtejshme të këtyre marrëdhënieve.

“Ndërveprimi joqeveritar është një pjesë e rëndësishme e marrëdhënieve ndërkombëtare midis Kinës dhe Shqipërisë. Sot kam për qëllim të theksoj rëndësinë e krijimit të lidhjeve mes njerëzve si një mjet për të mbajtur një marrëdhënie të shëndetshme, të dobishme sepse sfida qëndron në identifikimin dhe njohjen e rolit jetësor që luajnë aktorë të ndryshëm për të kontribuar në fuqinë dhe vitalitetin e marrëdhënieve dypalëshe dhe për t’i mbështetur ata në aktivitetet e tyre”, tha Silva Doci, studiuese.

Kur njerëzit nga kultura dhe prejardhje të ndryshme njohin dhe kuptojnë njëri-tjetrin – dhe fitojnë aftësitë që u nevojiten për të kontribuar si qytetarë dhe udhëheqës – ata formojnë partneritetet globale që mbështesin sigurinë, stabilitetin ekonomik dhe tolerancën tha znj. Doci.

Lidhur me Median dhe portretizimin e Kinës në Ballkanin Perëndimor, Zoran Bogatinov, redaktor politik, gazetar i televizionit maqedonas MRT, foli për pasqyrimin mediatik të projekteve kineze në Maqedoninë e Veriut duke theksuar se ka një mungesë realiteti ndërmjet investimeve reale kineze në Maqedoninë e Veriut dhe pasqyrimin mediatik të tyre.

Ndonëse janë mbi 17 miliardë dollarë të investuar në rajonin e Ballkanit, askush nuk është i informuar konkretisht për këto investime. Kina është partnerja më e madh tregtare e Maqedonisë së Veriut jashtë Europës por pak flitet në media dhe kjo pengesë vjen nga Politika thotë z. Bogatinov.

Po ashtu lidhur me pasqyrimin mediatik të Kinës në

Shqipëri, kryeredaktorja e medias online “Argumentum.al”, Znj. Marjana Doda tha se pasqyrimi i politikave kineze me pasoja në gjeopolitikën botërore në median shqiptare dhe më gjerë është mision i vështirë. Kjo për shkak të klimës, mjedisit dhe stereotipeve negative ndaj modelit politik kinez, me retorika të përdorura rëndom në media si “rreziku kinez”; pa përmendur mosnjohjen e Kosovës si pengesë shtesë.

Ndërsa sa i përket gjeopolitikës, Prof. Enver Bytyçi foli për raportet gjeopolitike të Kinës me Ballkanin Perëndimor e konkretisht me Shqipërinë duke sjellë disa episode nga marrëdhënia politike para viteve 90-të të Shqipërisë me Kinën.

“Qëndrimi i qeverisë kineze është racional. I vetmi interes i Kinës është të lidhet me Europën. Nuk ka politikë imponuese ndaj nesh, ndonëse është një vend shumë i madh ndaj duhet të hapemi drejt Kinës. Të zhbejme çdo kompleks ndërmjet Ballkanit Perëndimor dhe Kinës”, tha Prof. Bytyçi.

Z. Genc Mlloja, ish diplomat dhe Zëvendës Përfaqësues i Përhershëm i Misionit të Përhershëm të Shqipërisë në KB në New York, redaktor i lartë diplomatik në “Albania Daily News”, vuri në dukje Kontributin e Kinës në Misionet Paqëruajtëse të OKB-së.

“Kina ka kontribuar me një personel prej mëse 50,000 paqëruajtësisht në 30 operacione të komanduara nga OKB-ja si dhe në misione të posaçme politike në Afrikë, Lindje të Mesme, Europë Jugore, Azi Juglindore dhe Amerikë Latine. Harta dhe natyra e objektivit të angazhimeve po shumoheshin nga viti në vit duke gjetur mirëkuptimin e udhëheqjes së Pekinit për të cilën ruatja e paqës dhe sigurisë nën flakurën e OKB-së përbën një ndër parimet themelore të politikës së jashtme të Kinës”.

Kjo konferencë që përfshin fushat krejsore të bashkëpunimit ndërmjet Kinës dhe Ballkanit Perëndimor nxori në pah disa nga problemet, sfidat por dhe mundësitë që janë përpara nesh për një zhvillim të frytshëm dhe afatgjatë reciprok.

Dear readers and followers of Argumentum.al

On the third anniversary of the founding of the online media Argumentum.al, now it comes in the version of a monthly magazine which you can browse online from April 2022.

This monthly publication offers a clear combination of news on Albania, the Western Balkans and the world, as well as opinions and analyses of events taking place during the month.

Thanking each of you for your attention and trust in our media, we promise that we will continue to publish objective analysis on key developments in the country, region, Europe and the world.

Argumentum.al strives to be an authoritative source of journalism with analyses and comments on international relations, world politics and a wide range of issues of global importance by publishing exclusive materials. This is done thanks to the contribution of some of the well-known names of Albanian politics and journalism and other local and foreign collaborators. At the same time, Argumentum.al is open for comments and opinions by its readers.

Read on domestic and international issues in the magazine Argumentum.al free of charge in Albanian and English!

“Argumentum”, an intellectual process...

EXCLUSIVE

Exclusive interview for Argumentum.al with the Ambassador of the Republic of Azerbaijan to Albania H.E. Mr. Anar HUSEYNOV

Azerbaijan's Ambassador Anar Huseynov: President Aliyev's visit to Albania opened a new page in our relations through the specific accords reached

Baku wants to discuss the possibility of investing in the gas infrastructure of Albania and first to start with a separate settlement and if the investment is successful, its scope may increase.

Ambassador of the Republic of Azerbaijan to Albania H.E. Mr. Anar HUSEYNOV

By MARJANA DODA, Editor-in-Chief

The visit of President Ilham Aliyev to Albania is indeed the first in the history of the bilateral relations between the two countries, but it became remarkable since it was not of a purely protocol, reciprocal nature, but opened a new page in the bilateral relations through the specific accords reached, has said the Ambassador of the Republic of Azerbaijan to Albania H.E. Mr. Anar HUSEYNOV in an exclusive interview with Argumen-

tum.al.

The high-level delegation of Azerbaijan paid a visit to Tirana on November 15 this year.

The ambassador said the issue of mutual investments is of great interest to both sides. "We are in favor of investments in Albania and mainly in the field of energy infrastructure. Considering the rapid growth of the number of incoming tourists to your country in recent years, I think that investments in tourism infrastructure can also be discussed

within the framework of the relevant format of upcoming interactions," said Huseynov.

According to him, Baku wants to discuss the possibility of investing in the gas infrastructure of Albania and first to start with a separate settlement and if the investment is successful, its scope may increase.

Further he said that Azerbaijan has always been and will remain one of the key and reliable EU partners contributing to energy security of Europe.

In a comment on the relations between Azerbaijan and Armenia the Ambassador said that during these two years, Armenia, despite the agreements reached, keeps trying in every possible way to resist the full implementation of its commitments. “There is only one reason for this approach – the retention of territorial claims against Azerbaijan. In other words, Yerevan tries, on its own or at the behest of its patrons, to maintain the status quo in the region with the hope to win the time. She makes the same mistake as used to do for almost 30 years.”

In general, the agreements reached can be divided into short and mid-term ones as regards their implementation period. So, already next year, the year of the 30th anniversary of the establishment of diplomatic relations between our countries, we plan to hold a series of meetings to discuss the possibilities of upgrading cooperation in the political, economic and humanitarian spheres. A great emphasis is also given to cultural interaction, in particular, a week of Azerbaijani culture is expected to be held in Tirana in 2023.

According to him, Azerbaijan in its term has been pursuing the policy of normalization of relations with Armenia based on principles of international law including the respect to territorial integrity and inviolability of internationally recognized borders of both countries.

Asked about Albania’s attitude towards the territorial integrity of Azerbaijan, Ambassador Huseynov said Tirana has always been supportive to our territorial integrity and not just in meetings in camera, as many do, but also in public and within international organisations. “We highly value this position of Albania, which significantly contributes to development of our bilateral relations,” said the Ambassador of the Republic of Azerbaijan to Albania H.E. Mr. Anar HUSEYNOV in the following interview:

Argumentum.al: Dear Mr. Ambassador, thank you for the opportunity to have this exclusive interview after the official visit of the high-level delegation of Azerbaijan to Tirana on Novem-

ber 15 this year.

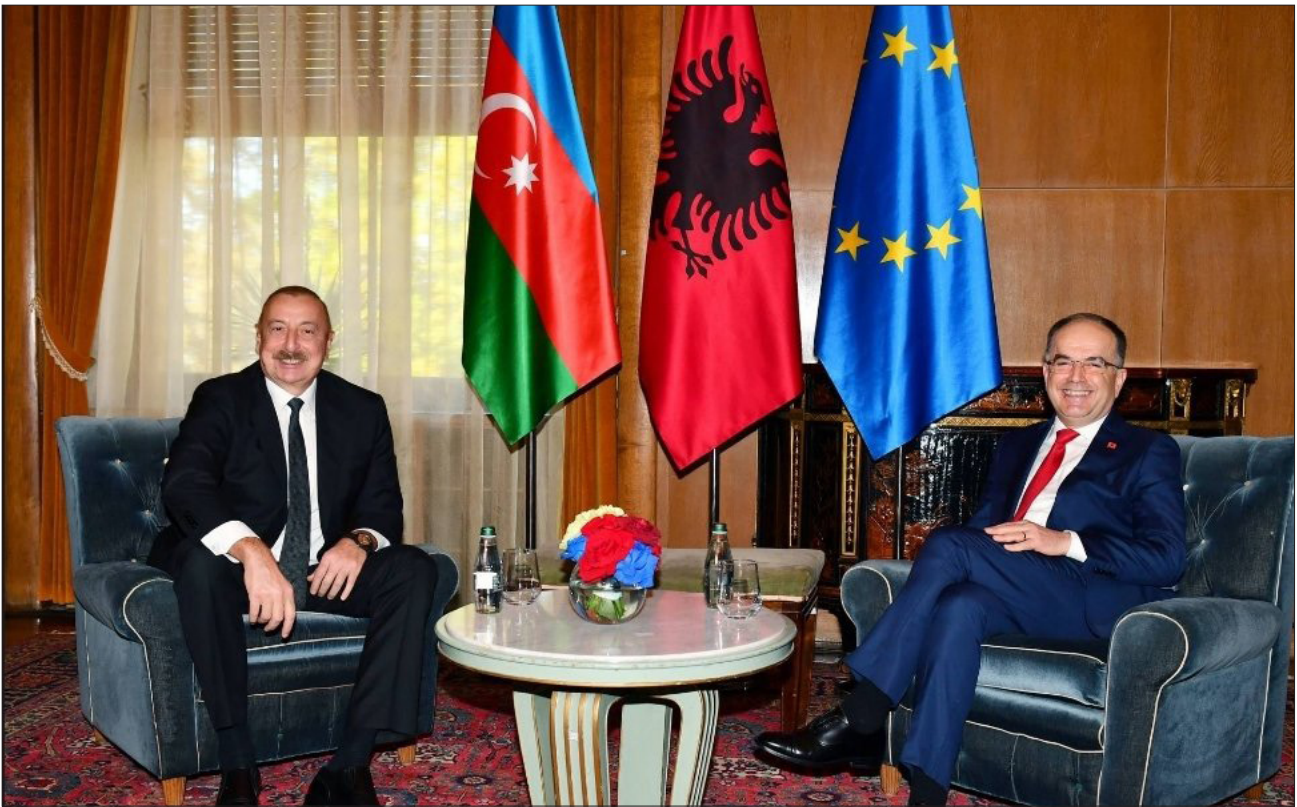
– The visit of President Ilham Aliyev has been described as a historic one, being the first time that a President from Azerbaijan visited Tirana and marking a significant landmark in the bilateral relations between Albania and Azerbaijan. Could you specifically mention some of the most important highlights of the visit to Albania?

H.E. Mr. Anar Huseynov: First of all, I would like to thank you for this opportunity to share my thoughts on the outcome of the state visit of President Aliyev to Albania as well as latest developments in our region. This visit is indeed the first in the history of our bilateral relations, but it became remarkable since it was not of a purely protocol, reciprocal nature, but opened a new page in our relations through the specific accords reached. Among them, I would first note the decision taken by the Milli Meclis (Parliament) of Azerbaijan to establish a separate embassy in Albania already on the third day

after the visit. This decision is another prove of Baku’s serious intentions for development of a long term and mutually beneficial cooperation with Albania.

In general, the agreements reached can be divided into short and mid-term ones as regards their implementation period. So, already next year, the year of the 30th anniversary of the establishment of diplomatic relations between our countries, we plan to hold a series of meetings to discuss the possibilities of upgrading cooperation in the political, economic and humanitarian spheres. A great emphasis is also given to cultural interaction, in particular, a week of Azerbaijani culture is expected to be held in Tirana in 2023. Both sides also intend to strengthen our legal framework of cooperation. As for a mid-term perspective, we will proceed with direct talks on mutual investment possibilities in areas of common interest.

– Relations between Albania and Azerbaijan, both political-

ly and economically, seem to be taking a new turn. In addition to the energy and gas field, will we have investments and cooperation between the companies of Azerbaijan and Albania in other areas of the economy, such as in the tourism sector?

– As I noted above, the issue of mutual investments is of great interest to both sides. We are in favor of investments in Albania and mainly in the field of energy infrastructure. Considering the rapid growth of number of incoming tourists to your country in recent years, I think that investments in tourism infrastructure can also be discussed within the framework of the relevant format of upcoming interactions. I believe that in addition to the commercial attractiveness of this area, exchange of tourist flows can enormously contribute to people-to-people contacts between our countries.

– The Trans Adriatic Pipeline (TAP) is one of the most important foreign investments in Albania, above all for the strategic importance it gives to the country. However, Albania doesn't have the infrastructure for the gasification of the country. Can Albania turn from being a transit country within TAP into a beneficiary of Azerbaijan's natural gas?

– I do believe that Albania can become a beneficiary of Azerbaijan's natural gas, but as you yourself noted, the lack of appropriate infrastructure complicates the issue. Therefore, Baku wants to discuss the possibility of investing in the gas infrastructure of Albania, and first to start with a separate settlement. If the investment is successful, its scope may increase.

– Mr. Ambassador, in the wake of the Russia-Ukraine war and in the face of the threat of the

energy crisis, the interest in the Caucasus as potential source of energy has been renewed, thus becoming an important alternative to Russia for oil and gas. But are the relations between Russia and Azerbaijan endangered due to this development?

– If you mean Azerbaijan referring to the Caucasus, then I would say that our volumes of oil and gas exports are not comparable with those of Russia, and we have never been competitors in European markets. Although for the last decades most of our regional and intra-regional initiatives in the energy field have faced certain resistance but together with international partners we succeeded in their implementation.

– A Memorandum of Understanding on Strategic Partnership in the field of energy between the Republic of Azerbaijan and the European Union

On 18 July 2022 President Aliyev and Ms. Ursula von der Leyen, President of EU Commission, signed a new Memorandum of Understanding on a Strategic Partnership in the Field of Energy. This MoU became a new milestone in our relations with EU and includes a commitment to double the capacity of the Southern Gas Corridor to deliver at least 20 billion cubic metres to the European markets annually by 2027.

was signed in July this year. What exactly does this Memorandum contain?

– On 18 July 2022 President Aliyev and Ms. Ursula von der Leyen, President of EU Commission, signed a new Memorandum of Understanding on a Strategic Partnership in the Field of Energy. This MoU became a new milestone in our relations with EU and includes a commitment to double the capacity of the Southern Gas Corridor to deliver at least 20 billion cubic metres to the European markets annually by 2027. This will contribute to EU's diversification objectives. Azerbaijan is already now increasing deliveries of natural gas to the EU, from 8.1 bcm in 2021 to an expected 12 bcm in 2022. The EU and Azerbaijan also share the ambition to accelerate the development and deployment of renewable energy generation and transmission capacity to fully reap the synergies between the EU's clean energy transition and Azerbaijan's strong untapped renewable energy potential, in particular in the offshore energy sector. The two parties also acknowledge the importance of the Global Meth-

ane Pledge, and recognise that making the natural gas supply chain as efficient, environmentally and climate friendly as possible is a collective responsibility. The MoU supports the creation of schemes to collect natural gas that would otherwise be vented, flared or released into the atmosphere. Following the signature of the Memorandum of Understanding, the parties agreed to hold EU-Azerbaijani energy dialogue on a ministerial level to discuss the practical implementation of this MoU. Azerbaijan has always been and will remain one of the key and reliable EU partners contributing to energy security of Europe.

– **Azerbaijan's natural gas is contributing to Europe's energy security. Is this an opportunity for Brussels and Washington to prioritize and elevate relations with Baku?**

I guess it is better to put this question to Brussels and Washington. Baku is ready to strengthen its relations with its Western partners based on equal partnership, mutual interest and respect for principles of international law.

– **Mr. Ambassador, two years**

have passed since the signing of the tripartite declaration by the leaders of Armenia, Azerbaijan and Russia on November 9-10, 2020, but despite this agreement the truce between the two countries has been fragile being violated several times, as it happened in September of this year. Who is not adhering to the agreement and why?

Following November 10 trilateral statement all the efforts taken within different formats were mainly aimed at fulfilling the paras of the November 2020 statement, which serve the purpose of normalizing relations between Azerbaijan and Armenia. Regretfully, Yerevan in contradiction to para 4 of the said statement still keeps and finances Armenian troops in our internationally recognized territory where "the peace-keeping forces of Russian Federation" are temporarily deployed. Implementation of para 9, which reads "The Republic of Armenia shall guarantee the security of transport connections between the western regions of the Republic of Azerbaijan and the Nakhchivan Autonomous Republic of Azerbaijan in order to arrange unobstructed movement of persons, vehicles and cargo in both directions" is also artificially delayed, I would say due to various absurd grounds. Para 7 refers to internally displaced persons and refugees to be resettled into their places of origin, implementation of this para is also not possible not only because of full destruction of the liberated territories but also due to its heavy mine contamination by Armenia.

During these two years, Ar-

menia, despite the agreements reached, keeps trying in every possible way to resist the full implementation of its commitments. There is only one reason of this approach – the retention of territorial claims against Azerbaijan. In other words, Yerevan tries, on its own or at the behest of its patrons, to maintain the status quo in the region with the hope to win the time. She does the same mistake as used to do for almost 30 years.

Azerbaijan in its term has been pursuing the policy of normalization of relations with Armenia based on principles of international law including the respect to territorial integrity and inviolability of internationally recognized borders of both countries. Despite the peaceful agenda of Azerbaijan built on implementation of the relevant trilateral statement, international law and restoration of good-neighborly relations, Armenia and Armenian diaspora not only misleads the political circles and societies of different countries on realities on the spot but also tries to disrupt our bilateral relations with those countries by inciting hatred and enmity towards Azerbaijan.

– How do you assess the international approach to this conflict? Do you think it is time for the US and the EU to engage more in the Armenia-Azerbaijan conflict, thus moving towards an international mediation for its solution?

As of November 10, 2020 mediation on implementation of the relevant trilateral statement and normalization of Azerbaijani-Armenian relations has been

fulfilled by mostly Russia but since the end of 2021 EU (on the level of President of European Council) and mid of this year US (on the level of State Secretary) have also got involved in mediation process. Today, we can talk on common position of West, which is rather rational insisting on signing of peace agreement till the end of this year. Initially, Armenia was supportive to this position but following 2 November Sochi Summit meeting, as it happens always, Yerevan again started to deviate from previous agreements inclining towards Kremlin's new proposals. Next trilateral EU, Azerbaijan and Armenia Summit meeting is sched-

H.E. Mr. Anar HUSEYNOV

Tirana has always been supportive to our territorial integrity and not just in meetings in camera, as many do, but also in public and within international organisations. We highly value this position of Albania, which significantly contributes to development of our bilateral relations.

uled to be held on 7 December in Brussels but Armenian President insisted on President of France to join the high level meeting. Our authorities agreed to this format of the meeting held in Prague recently but after well-known latest developments Baku does not consider France as a fair mediator any more. So, President Aliyev had to refuse from the next meeting in Brussels unless the trilateral format is remained. We know our neighbor and have witnessed these kind of moves, hypocrisy and manipulations for many decades. Nevertheless, we hope that peace and full-fledged cooperation in our region will soon prevail.

– How do you evaluate, Your Excellency, the attitude of the official Tirana towards the territorial integrity of Azerbaijan?

Tirana has always been supportive to our territorial integrity and not just in meetings in camera, as many do, but also in public and within international organisations. We highly value this position of Albania, which significantly contributes to development of our bilateral relations.

–Mr. Ambassador, as Azerbaijan is increasingly important for the long-term stability of the region which is the best way to end this destabilizing war and bring final peace to the South Caucasus?

–The best way to bring peace to the South Caucasus is to refrain from territorial claims, restore good-neighborly relations and promote bilateral and regional cooperation based on international law.

Berlin dismantled “Open Balkans”! Trump “went for wool and returned shorn”! Njet towarish Putin! World saviours!

REALPOLITIK “FLASH” NO. 34 | 1 – 16 NOVEMBER 2022 | EXCLUSIVELY AT ARGUMENTUM

“Grand Master” in diplomacy, DR. JORGJI KOTE, “dots the i’s and crosses the t’s” on 4 major events in 1000 words

DR. JORGJI KOTE

1. Berlin dismantled “Open Balkans” in the Summit held on 3 November there, in the framework of the Process bearing the same name led by Chancellor Olaf Scholz. Summarizing our article on the next day, finally, the halfish initiative launched three years ago in Novi Sad became silent in Berlin. Now we shall not hear the old tune, except some fading nostalgic voices, as in Skopje on 14 November in the Joint meeting of the Government of Albania and North Macedonia. Certainly, this was expected to be the case, as we have previously underlined in ARGUMENTUM and in this rubric; because, unlike the Berlin Process that includes the 6 Western Balkan states and 10 other sponsors, EU members, “Open Balkans” is reduced to a trilateral, i.e. not all – inclusive; but even in Tirana, Skopje and in Belgrade, a good, not to say the largest part of the media, the public, politics, opposition and civil society remain firmly against “Open Balkans” for reasons and causes mentioned much earlier. Actually, it is an offspring of diplomatic amateurism and adventurism, an overplacement and defiance against the Berlin Process and the WB Common Regional Market.

With ridiculous and absurd arguments that since Berlin, Brussels, Paris and other major actors have failed, the region would be allegedly escaped by Belgrade, Tirana and Skopje!

But even “a child knows” that there is no chance for this to come true. Besides, Berlin Process does not need any other additional implementation unit, as Rama claims; it already has the Regional Cooperation Council (RCC) CEFTA and others; above all, it has enjoyed from the very start the EU and USA full-fledged support; it has a gigandic funding of 29 Billion Euro until 2027. Whereas “Open Balkans” has nothing to offer indeed except empty words and pledges. Above all, it lacks political reliability, due to dangerous policies pursued by Serbia, the only peace and stability threatening

factor in the Balkans. Russia’s aggression in Ukraine and the Serbian pro-russian stances were the “last nails on the coffin” of “Open Balkans” as shown very clearly in Berlin Process Summit on 3 November.

2. Trump “went for wool but returned shorn” in the midterm elections on 8 November in USA. Trump prophecies for the republican “red wave” failed shamefully. This is why this wise saying fits perfectly to Trump, since those elections were a political springing board for his political destiny in the upcoming presidential elections in 2024. Republicans lost the Senate and they only hope now to win a slim majority in the House. But “bad luck” does not end here for Trump, the biggest loser of 8 November; he is also held widely accountable for the

disaster in these elections; what is even worse, his challenger in presidential elections 2024, Ron De Santis was reconfirmed as Governor of Florida with a landslide victory.

This has put a big question mark on Trump candidacy success in 2024 which he did not waver to announce on 15 November. Certainly, 8 November was a good and great day for the Democrats, the USA, Europe and democracy worldwide. President Biden is the biggest winner. The mid-term election result was the best for him and for them in the last 75 years, despite their hard and challenging times.

3. “Njet Towarish” Putin sounded hard in the Summit of the 20 most developed states in Bali, Indonesia on 14-15 November. Although it is not a decision-making body, G 20 is extremely important; it accounts for 2/3 of the world population, 75 per cent of trade and 80 per cent of its GDP. Putin was the great absentee in this Summit, which launched many clear positive and hopeful messages – competition but not confrontation, no more world division, no more Cold War, peace not war! It goes beyond doubt that the greatest success with a planetary public and media echo was the consensus over the Final Declaration; for the first time, “the special military operation” was labelled as “war” and this was also admitted by Lavrov, who replaced Putin there.

Likewise, the previous term “many participants” in this Declaration was replaced with the “the majority of participants

condemned the Russian war in Ukraine with its grave effects in all walks of life and in economy.... Besides, with the consensus from India, China and other states, the Declaration expressed its strong opposition to attempts and threats for a nuclear war by Russia, in favour of strengthening the multilateral cooperation. Accordingly, the G 20 Summit enlarged and consolidated the international cohesion replying to Putin’s war rhetorics with a firm “Njet towardish!” as a great message of his political and diplomatic isolation.

4. World saviours are considered by the international media 30.000 participants in the World Climate Conference COP 27 in Cairo (7 – 18 November). COP is the English acronym for “Conference of Parties”. Together with dozens of heads of states and governments from 197 countries, there are also hundreds of environmental ministers, senior officials, experts, civil society, movement for climate, journalists and many others. COP1 was held in Berlin in 1995. COP 27 participants may become indeed world savours if the several promises made in the previous meetings would be in place. This is why

COP 27 is considered the “implementation Conference”! A major objective is to provide 300 Billion Euro from 100 Billion currently for climate and environment. These amounts will be used to cover the “loss & damage” costs caused by different natural calamities. Likewise, important measures are scheduled to avoid global warming and the temperature growth by 1,5 cent. However, this target is imperiled by the absence of states with an immense impact on climate, such as China, India, Russia and othes.

Finally, it is not a surprise that despite the major climate and environmental threats in Albania, these issues are not mentioned in the political activity, in the media and public. Politics for narrow instant interests and extreme politicisation have usurped everything in Albania; whereas climate, global warming and environmental protection seem to be tasks for others. Even in the Joint Meeting of the governments of Albania and North Macedonia in Skopje on 14 November, although 21 agreements and memoranda were signed, almost nothing was said about these vital subjects.

Berlin Process revived with WB countries signing 3 agreements; next Summit to be held in Tirana

TIRANA, November 3

It is time to overcome regional conflicts, which have kept you divided for a long time, and the process of normalization of relations between Kosovo and Serbia must be accelerated.”

This appeal was made by the German Chancellor, Olaf Scholz at the opening of the Berlin Process Summit chaired by him in Berlin on Thursday. This Summit launched by the former Chancellor Angela Merkel is being held after a three-year interval creating suspicions if Germany would continue to head such an initiative.

In addition to the request to speed up the Kosovo-Serbia dialogue, Scholz appealed for the talks to yield concrete results.

According to him, Europe is not complete without six countries of the Western Balkans “Citizens of the Western Balkans can count on Germany and on the Berlin process. Europe without the Western Balkans is not complete, and the countries of the region should have confidence in the Berlin process,” said Scholz.

In the meantime he said that the Berlin process will advance the integration of the Western Balkans into the European Union.

“Together we protect European values. Your membership is in our interest. The promise of Europe’s future is our duty to make it a reality. That’s what brings us all together here. I’m glad to see that this vision is similar for all of us,” said Scholz.

It is reported that the leaders of the six WB countries signed the agreement on the mutual recognition of identity cards, which provides for free movement, recognition of university degrees and professional qualifications.

According to him, with the three agreements, three major steps will be taken that will make life easier for the citizens of these six countries.

“A Common Regional Market (CRM) will boost the economy and investments in your region.

The agreements will allow your citizens to cross borders only with identity cards, and we will make sure that students from Sarajevo finish their studies in Belgrade, or architects from Tirana get a job in Skopje. It aligns you with European standards,” Scholz said.

The participants of the summit emphasized the desire to continue the Berlin Process in order to use the full potential of improved and inclusive regional cooperation and agreed that the next summit within the framework of the Berlin Process in 2023 will be held in Albania.

The meeting with the leaders of the Western Balkans was attended by the European Commission Ursula von der Leyen and the President of the European Council Charles Michel.

Albania and Kosovo mark 110th anniversary of the proclamation of Independence in style in Tirana

TIRANA, November 27

A symbolic gathering to commemorate the 110th anniversary of the proclamation of Independence brought together the two assemblies of Albania and Kosovo in the first great Assembly of Albanians in Tirana on November 27.

Albania proclaimed its independence on November 28, 1912. The messages of the speakers of the two parliaments, as well as the chairmen of the parliamentary groups of the parties of the two countries converged on the same point: formal borders should not prevent the two countries from continuing to support each other.

Prime Minister Albin Kurti gave the same message. “If we stop trying, if we stop working,

we are immediately in danger. So the danger is inaction, not action,” said Kurti in the hall of Albania’s Assembly. Prime Minister Edi Rama highlighted some facts on which there has been no public analysis according to his point of view: The tragic fate of most of the signatories of Independence.

It is up to our institutions to place those 40 men without whom the majlis of our history is not known what it would be like where it is necessary in books and in common spaces, said Rama.

Wherever they are in all the Balkan countries where they are majority or minority Albanians are in a very favorable position in international relations, he said. The two Prime Ministers Rama and Kurti also spoke about concrete projects that have been implemented thanks

to the agreements signed in the eight joint meetings of the two governments.

But on this big day for both countries, Rama thought that there are two people who are missing from that panorama. “Ibrahim Rugova, a big absentee today, Hashim Thaçi who is separated from us temporarily on an ongoing mission,” said Rama.

When Prime Minister Rama took the floor, the chief democrat, Sali Berisha and the deputies who support him left the hall. “I left to represent the opposition people. Edi Rama has stabbed Kosovo in the back,” said Berisha.

The socialist majority proposed that the next meeting between the two parliaments be held on June 10 next year to celebrate together the 145th anniversary of the League of Prizren.

PM Rama assesses as the best ever the relations between Albania and North Macedonia

TIRANA, November 14

Albanian Prime Minister Edi Rama has declared in Skopje that a complex infrastructure in order to increase the volume of interaction between Albania and North Macedonia will be created after the construction of the Struga Dry Port.

In the joint press conference with the Prime Minister of North Macedonia, Dimitar Kovacevski, at the end of the joint meeting of the two governments held on Monday, Rama focused on the agreements signed between the two countries.

“We have also agreed on three initiatives proposed by the first deputy prime minister, Artan Grubi, which are directly related to the construction of the infrastructure of “Corridor 8”, the construction

of a “Dry Port” in Struga and the opening of the first border crossing Struga-Pogradec,” Rama said, adding that these three projects have great strategic importance.

As far as the preliminary project of the “Dry Port” of Struga is concerned, the Albanian government will undertake it within the framework of the agreement it has with the well-known company Royal Haskoning, which has designed the new commercial port combined with the military area of Durrës as well as The Dry Port of Pristina, according to Rama.

The prime minister added that the growth of the volume of interaction between countries was also the primary goal of the Open Balkans initiative, as well as the Berlin Process.

Rama emphasized that the increase in energy prices and war

inflation are two weapons being used by (Russian President Vladimir) Putin to destabilize Europe.

The Prime Minister appreciated that extremely strong foundations have been laid with North Macedonia to build a common future in full respect of freedoms, rights and well-being for the next generation.

Focusing on the bilateral relations between Tirana and Skopje, Rama said that they have never been better and are continuously producing results. “The ‘Open Balkans’ initiative has given us the evidence in figures. In terms of imports and exports, there is an increase that is a jump in the trend over the years, this is an important sign of the potential we have to further develop this relationship,” said Rama, who recalled that both countries are in the process of EU membership.

Adresa: Njësia bashkiake nr. 5, Rruga “Abdyl Frasheri”, Ndërtesa 8, Tiranë, Shqipëri

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

Email: redaksia.argumentum@gmail.com,

info@argumentum.al

Marketing & PR

Email: marketing@argumentum.al

Tel: +355 (0) 68 82 01 720

NUIS/NIPT: L91415033Q

...

Twitter : [Argumentum_al](https://twitter.com/Argumentum_al)

Facebook: [argumentum.al](https://www.facebook.com/argumentum.al)

Instagram: [argumentumnews](https://www.instagram.com/argumentumnews)